

Regeringskansliet

Debattartikel från Justitiedepartementet

"I dag införs nytt straff mot de unga kriminella"

Publicerad 04 januari 2021

Debattartikel av justitie- och migrationsminister Morgan Johansson och inrikesminister Mikael Damberg i Aftonbladet den 1 januari 2021.

I dag införs ungdomsövervakning, en ny påföljd i det svenska rättssystemet. Syftet är att få fler och bättre alternativ för att kunna ingripa mot unga som har begått brott.

Det handlar bland annat om så kallad helghemarrest, där unga tvingas att hålla sig hemma på helgerna.

Steg för steg fortsätter vi att vässa samhällets verktyg mot brottsligheten.

Vi har på senare år haft en mycket hög reformtakt när det gäller brottsbekämpningen. Straffen har skärpts, kamerabevakningen på brottsutsatta platser har ökat och polisen har fått kraftigt utökade resurser.

Sverige har nu fler poliser än någonsin, och allt fler tillkommer genom ökad utbildning. Färre poliser slutar, fler återvänder till yrket och polislönerna har höjts.

För några år sedan satte vi upp målet om att polisen skulle växa med 10 000 anställda till 2024, och där har vi nu nått halvvägs.

Men de flesta förstår att för att bryta gängkriminaliteten så krävs mer än bara brottsbekämpande åtgärder. För varje misstänkt som grips, så kan det stå flera i kö för att fylla hans plats.

Därför kan kampen mot kriminaliteten bara vinnas om vi också lyckas med

att bryta nyrekryteringen till gängen.

Det kräver ett starkt samhälle som bekämpar utanförskap och segregation, som utjämnar livschanser och livsvillkor och som ökar sammanhållningen och jämlikheten.

Det är sant att individen alltid ansvarar för sina handlingar och alltid har ett val, men det är också sant att social utsatthet är en grogrund för brottslighet. Det vet inte minst alla poliser och socialarbetare som dagligen arbetar i de utsatta områdena.

I dessa områden måste fler kunna känna hopp och framtidstro, och att samhället är närvarande. Den överväldigande majoritet av invånarna som är hederliga har rätt till samma trygghet och möjligheter som i övriga Sverige.

Därför förstärker vi också det brottsförebyggande arbetet. Under förra mandatperioden tog vi fram det nationella brottsförebyggande programmet ”Tillsammans mot brott” – det första i sitt slag på tjugo år – med ambitiösa målsättningar på ett antal områden.

I budgetpropositionen för 2021, som Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna står bakom, görs omfattande satsningar på skolor, sociala insatser och servicekontor i utsatta områden, på stöd till kommunerna för familjehemsplaceringar, på förbättringar av säkerheten och kvaliteten i Statens Institutionsstyrelses ungdomsvård och på förstärkningar av avhopparverksamheten.

Det står i bjärt kontrast mot högerpolitiken. När Moderaterna och Kristdemokraterna drev igenom sin budget för 2019 med stöd av Sverigedemokraterna, så var deras stora satsning varken på välfärden eller på brottsförebyggande arbete.

Det var i stället en skattesänkning på över 20 miljarder kronor, som delfinansierades genom att skära ner på riktade satsningar mot segregation.

Dessa nedskärningar återställer vi nu.

För att bryta nyrekryteringen krävs också effektiva åtgärder för de ungdomar som är på väg in i kriminaliteten.

Ett exempel på en sådan träder i kraft i dag. Då införs en ny påföljd: ungdomsövervakning. Det är första gången sedan slutet ungdomsvård infördes 1999 som det svenska rättssystemet tillförs en helt ny form av

påföljd.

Syftet med ungdomsövervakning är att ge samhället fler och bättre möjligheter att ingripa mot unga som begått brott, i de fall då ungdomsvård eller ungdomstjänst inte är en tillräckligt skarp reaktion.

Straffet innebär begränsningar av den dömdes rörelsefrihet, exempelvis så kallad helghemarrest, som kontrolleras med fotboja. Till påföljden kopplas också en särskild individuell åtgärdsplan som rör exempelvis skolgång, vård och behandling.

Det sker också kontroller av att den dömden inte använder narkotika eller alkohol under påföljdstiden, och det är Kriminalvården som ansvarar för påföljden.

Ungdomsövervakning blir aktuellt främst för 15–17-åringar som begått brott, men kan i undantagsfall användas för personer upp till 21 år.

Denna insats är en del av regeringens 34-punktsprogram mot gängkriminalitet, som nu rullas ut steg för steg.

Gängkriminaliteten i Sverige är en effekt av att utanförskap och segregation tillåts att växa under de senaste 15–20 åren. Att vända utvecklingen tar tid. Staten ska återta närvaron i utsatta områden, men hela samhället måste visa beslutsamhet och uthållighet.

Politiken måste i handling visa att de åtgärder som krävs för att bygga bort segregation och utanförskap inte bara kommuniceras, utan också prioriteras och förverkligas med bättre lagstiftning och ökade resurser inte bara till polisen, utan också till skola, socialtjänst och fritidsverksamhet.

Tillsammans kan vi förstärka samhällets förmåga att bekämpa och förebygga brott.

Regeringskansliet

Debattartikel från Justitiedepartementet

Regeringen intensifierar arbetet mot kriminella nätverk

Publicerad 23 december 2020

Debattartikel av inrikesminister Mikael Damberg i Expressen, 22 december 2020.

De kriminella nätverken ska stoppas. Vi ska vara kompromisslösa mot gängen, bryta deras nyrekrytering med tidiga, förebyggande insatser och samtidigt se till att inte en skattekrona går till nätverken och deras kriminella verksamheter. Många viktiga åtgärder genomförs på nationell nivå, såsom utbyggnaden av Polismyndigheten med tusentals nya poliser under de kommande åren, ytterligare straffskärpningar samt nya verktyg och regler som möjliggör effektivare arbetsmetoder för de brottsbekämpande myndigheterna.

Men narkotika-, vapen- och människohandel sker ofta över landsgränser. Därför är det internationella samarbetet avgörande för att stoppa denna handel, som utgör de kriminella nätverkens verksamheter och inkomstkällor. För att få upp frågan tydligare på den internationella dagordningen inleder regeringen nu ett intensivt påverkansarbete gentemot EU och andra medlemsländer. När vi jobbar tillsammans med likasinnade medlemsländer inom EU kommer vårt arbete mot den organiserade brottsligheten och de kriminella nätverken bli mer effektivt.

Regeringen har sedan tidigare slagit fast att den internationella dimensionen är avgörande för att minska de kriminella nätverkens utrymme. Hela utrikesförvaltningen har engagerats i frågan och i somras tillsattes en särskild ambassadör, Håkan Jevrell, för att koordinera utrikesförvaltningens bidrag. Nu tar vi nästa steg genom att öka vårt påverkansarbete inom EU.

De största säkerhetsproblemen på området, sett ur ett svenskt och europeiskt perspektiv, handlar om smuggling av vapen och sprängämnen från västra

Balkan, internationella leveranskedjor av narkotika med bas i Sydamerika och trafficking som tar sikte på särskilt utsatta kvinnor och barn.

Tillsammans med frågan om bekämpande av terrorism och våldsbejakande extremism är det här områden där EU måste öka takten och kraften i det politiska arbetet. Här krävs även att EU använder sig av åtgärder och samarbeten med länder utanför unionen för att adressera säkerhetsproblemen.

Ett annat viktigt område att uppmärksamma är risken för utnyttjande av våra välfärdssystem, både i Sverige och i andra EU-länder. Vid sidan av förluster för respektive stat riskerar detta att underminera förtroendet för vår gemensamma välfärd.

Några punkter är särskilt viktiga under de kommande åren:

- Säkerställ att brottsbekämpande myndigheter fortsatt har tillgång till information och digitala bevis. När samhället digitaliseras blir även brottsligheten och bevisningen digital. De kriminella nätverken lär sig snabbt att nyttja ny teknik, inte minst avancerad kryptering, och rättsväsendet måste hänga med.
- Förstärk gränskontrollerna vid EU:s yttre gräns genom att införa krav på biometriska verktyg, till exempel fingeravtryck, för att säkerställa identiteten på alla som passerar EU:s yttre gräns. Detta skulle kraftigt försvåra för kriminella nätverk att utnyttja systemet genom att exempelvis använda falska pass.
- Ta tillvara den brottsbekämpande potentialen i ny teknik, som artificiell intelligens, big data-analys och maskininlärning genom att samarbeta. Det handlar både om att stärka vår digitala säkerhet, liksom att kunna använda de här verktygen på ett innovativt sätt för att komma åt brottslighet – detta samtidigt som ett starkt skydd för den personliga integriteten garanteras.
- Fortsätta arbetet med att utveckla metoder och lagstiftning i syfte att komma åt illegala penningflöden. Genom att effektivare kunna följa illegala penningflöden ökar möjligheterna att förhindra grunden för all ovan nämnd brottslighet.

Tillsammans med andra åtgärder, som att exempelvis utveckla och stärka mekanismer för att komma åt de kriminella nätverkens tillgångar, finansiering och brottsvinster kommer ett framgångsrikt EU-arbete kraftigt att försvåra för den organiserade brottsligheten att verka i EU och Sverige.

Mycket framgångsrikt brottsbekämpande samarbete pågår redan i EU. Vi är dock övertygade om att potentialen i EU-samarbetet är ännu större och att mer kan göras. Ett tydligt exempel på vikten av europeiskt samarbete är de många grova brott som har förhindrats i Sverige genom samverkan med andra EU-länder. Till exempel lyckades man komma åt de kriminellas hemliga konversationer i systemet Encrochat.

Genom detta framgångsrika arbete kunde svensk polis följa brottslingarnas krypterade kommunikation och därigenom gripa flera gärningsmän och förhindra att dåd utfördes. Enligt polisen har man bara genom detta kunnat förhindra ett tiotal mord i Sverige.

Regeringen har redan påbörjat arbetet med att engagera andra medlemsländer och aktörer för att påverka EU i riktning mot ytterligare ökad säkerhet. Vi har goda förhoppningar om att kunna påverka dagordningen i Bryssel på ett sätt som gynnar tryggheten både i Sverige och Europa. Det tjänar vi alla på.

Regeringskansliet

Debattartikel från Justitiedepartementet

Polisen backar inte en millimeter för hoten

Publicerad 23 november 2020

Debattartikel av inrikesminister Mikael Damberg i Aftonbladet, 23 november 2020.

I dag gör nära 600 nya poliser sin första dag på jobbet efter att ha tagit examen från polisutbildningen. Nästa år följs de upp av ytterligare ca 1 400 nyutbildade poliser. Det innebär en förstärkning med upp emot 2 000 poliser det närmaste året.

Jag vill önska alla nya poliser varmt välkomna till en stor och viktig uppgift i vårt samhälle. Ni är efterlängtrade och kommer göra skillnad i arbetet med att skapa trygghet i vardagen och bekämpa brottsligheten. Förtroendet för polisen är mycket starkt och fortsätter att öka i den senaste nationella trygghetsundersökningen. Hela samhället står bakom er.

Utbyggnaden av polisen är en av regeringens viktigaste prioriteringar. Ingen annan åtgärd är så avgörande för att på både kort och lång sikt öka tryggheten och bekämpa brottsligheten i vårt land.

Vårt mål är att vi 2024 ska ha 10 000 fler polisanställda jämfört med 2016. Det är en exempellös satsning som innebär att Sveriges största myndighet ska växa med en tredjedel på åtta år.

Vi är nu halvvägs mot målet och Sverige har i år fler poliser än någonsin tidigare - samtidigt kommer flera tusen polisstudenter att gå ut i verksamheten över hela landet under de kommande åren.

För att stötta upp polisen med mer resurser skjuter regeringen till 1,9 miljarder kronor år 2021 jämfört med 2020.

Den grova brottsligheten och det dödliga gängvåldet har vuxit i Sverige

under alldeles för lång tid. Folk är rättmätigt förbannade och jag delar den ilska som många känner över utvecklingen.

Politiken har varit alldeles för passiv för att bekämpa problemen medan de var i sin linda, det gäller både socialdemokratiska och moderatledda regeringar.

Satsningar som nu görs på fler poliser med bättre verktyg, hårdare straff och förebyggande åtgärder borde ha kommit på plats långt tidigare.

2010 överlämnade utredare från Polismyndigheten en utredning till den dåvarande regeringen som slog larm om att 5 000 ungdomar riskerade att dras in i kriminella nätverk. Det är ungefär så många som man bedömer verkar i de kriminella gängerna i Sverige i dag, 2020.

Men trots polisens varningssignaler genomfördes ingen kraftsamling mot de framväxande kriminella nätverken med fler poliser eller nya verktyg att bekämpa brott. Tvärtom skar man i stället ner på tillväxten av nyutbildade poliser med 90 procent, och under de efterföljande åren utbildades alldeles för få nya poliser i Sverige. Statens närvaro fortsatte att minska där den behövdes som mest.

Den utvecklingen har nu vänts. Från att ett par hundra personer antogs till polisutbildningen 2010 utbildas i dag cirka 3 000 nya poliser på fem olika lärosäten varav två nyöppnade polisutbildningar, en i Malmö och en i Borås. Under det senaste året har det examinerats över 1 000 nya poliser som gått direkt från utbildningen ut i polisverksamheten över hela landet.

Samtidigt som vi bygger ut polisen fortsätter arbetet med bland annat regeringens 34-punktsprogram, det mest omfattande programmet mot gängbrottslighet i modern tid med skärpta straff, nya verktyg för vassare brottsbekämpning och förebyggande åtgärder i skolan och socialtjänsten.

Poliserna får nu inte bara fler kollegor som ska öka närvaron lokalt i hela Sverige, utan också fler verktyg att exempelvis kunna avlyssna krypterad mobilkommunikation hos grovt kriminella, ingripa snabbare mot våld i nära relation och fortsätta att pressa ut de internationella stöldligorna som står för en stor del av inbrotten och stölderna i Sverige.

Just nu genomför polisen mycket offensiva insatser mot gängkriminaliteten, inte minst i Stockholmsområdet. På senare tid har man här häktat så många som ett hundratal personer, varav många är ledargestalter och

nyckelpersoner i sådana nätverk.

Man har slagit ut hela eller stora delar av kriminella gäng i flera utsatta områden, och nya tillslag med ytterligare gripanden i regionen sker nästan dagligen.

Vi har också nyligen kunnat se hur gängkriminella reagerar på detta och försöker skrämma poliser med hot och i värsta fall attentatsförsök.

Låt mig här vara tydlig: ett angrepp mot en enskild polis är ett angrepp på vår rättsstat och hela det svenska samhället som får skarpa konsekvenser. Polisen kommer inte backa en millimeter i sitt arbete. Tvärtom kommer de oförtröttligt att fortsätta jaga dessa kriminella dag och natt, och de har hela samhället bakom sig.

Regeringen har bland annat infört ett nytt brott för att angripa eller obstruera polis och andra samhällsnyttiga funktioners arbete, kallat sabotage mot blåljusverksamhet, och vi har även skärpt straffet för hot eller våld mot tjänsteman.

Vi gör det också mer attraktivt att arbeta som polis. Sedan 2014 har polislönerna ökat med i genomsnitt cirka 5 000 kronor/månad och villkoren ska fortsätta att förbättras. Ansökningarna till polisutbildningen är fler än någonsin, med över 20 000 sökande till de kommande terminerna.

Samtidigt har nästan 30 procent av alla poliser som slutat sedan 2015 nu återvänt till polisyrrket.

Att öka tryggheten i vårt land är ett brett arbete som innefattar hela samhällsbygget, med stärkt välfärd och med ett civilsamhälle där vi gemensamt angriper brottslighetens orsaker lika beslutsamt som vi angriper brotten.

Mycket återstår att göra, men ingen åtgärd är viktigare än att Sverige får fler poliser. Därför ska Polismyndigheten fortsätta växa, få fler verktyg att bekämpa brott och få bättre arbetsvillkor. Fler poliser utgör en hörnsten i vårt samhällsbygge för ett starkare och tryggare Sverige.

Debattartikel från Justitiedepartementet

Sverige ska vara tryggt för alla

Publicerad 29 oktober 2020

Debattartikel av inrikesminister Mikael Damberg i Dala-Demokraten den 29 oktober 2020.

Sverige ska vara ett tryggt land för alla, det är grundläggande för att vårt samhälle ska hålla ihop. Samhället ska vara starkt nog att skydda människor från allt från vardagsbrott till stödligor och grov organiserad brottslighet. För att öka tryggheten i hela landet krävs att hela samhället kraftsamlar och att staten angriper de kriminella miljöerna från alla håll. Det kräver ett hårt, tålmodigt och beslutsamt arbete över lång tid och på en lång rad områden i samhället.

Samhället ska vara kompromisslöst mot de kriminella gängen, bryta deras nyrekrytering bland barn och unga och se till att inte en krona från välfärden går till organiserad brottslighet. Därför gör regeringen en historisk satsning på polisen, skärper straffen och ger myndigheterna fler verktyg att komma åt såväl de kriminella som deras tillgångar. Det ska vara glasklart för alla i Sverige att grov kriminalitet ger fängelse – inte status.

Den enskilt viktigaste satsningen för att öka tryggheten är fler poliser på gator och torg och fler polisanställda som kan klara upp brott. Under alldeles för lång tid utbildades alldeles för få nya poliser i Sverige, och trots alarmerande rapporter om växande gängkriminalitet skar den moderatledda regeringen ner på tillväxten av nya poliser med 90 procent.

Vi har vänt den utvecklingen och är nu mitt i den största utbyggnaden av Polismyndigheten någonsin; år 2024 ska Sverige ha 10 000 fler polisanställda i hela landet. I somras passerade vi halvvägs dit.

Under de senaste åren har det examinerats över 1 600 nya poliser som går direkt från utbildningen ut i polisverksamheten över hela landet. 2019 fick Dalarna 24 nya poliser. Hittills i år har det examinerats nästan 500 nya

poliser varav åtta anställts här i Dalarna, och ytterligare ungefär lika många kommer att förstärka dalapolisen efter nästa examen i november. Vi vill önska alla er som påbörjar ert nya arbete varmt välkomna till en stor och viktig uppgift i vårt samhälle. Ni är efterlängtrade och kommer göra skillnad i arbetet med att skapa trygghet i vardagen och bekämpa brottsligheten.

Förtroendet för polisen är mycket starkt och fortsätter att öka i den senaste nationella trygghetsundersökningen från Brå. Samhället står fullt ut bakom våra poliser. Samtidigt ligger en stor del av polistillväxten framför oss, när antalet färdigutbildade poliser kommer att öka kraftigt under kommande år. Ungefär 3000 studenter genomför nu polisutbildningen och kommer att gå ut i polisverksamheten de närmsta åren. Det är ett resultat av att vi har byggt ut polisutbildningen så att tre gånger fler poliser utbildas per år jämfört med när vi tillträdde. Vi fortsätter också satsningen med ökade resurser till Polismyndigheten i regeringens budget för år 2021. Polisen får då ungefär 1,9 miljarder kronor mer 2021 jämfört med 2020.

Samtidigt fortsätter arbetet med ny lagstiftning mot de kriminella nätverken genom bland annat regeringens 34-punktsprogram, det mest omfattande programmet mot gängbrottslighet i modern tid. Programmet innehåller både skärpta straff och nya kraftfulla verktyg till brottsbekämpande myndigheter, samt förebyggande åtgärder som stoppar rekryteringen till gängen på lång sikt.

Steg för steg, med beslutsamhet och uthållighet ska vi trycka tillbaka den grova brottsligheten och samtidigt bekämpa brottslighetens orsaker. Det är ett arbete som kräver att hela samhället sluter upp. Tillsammans ska vi bygga ett starkare samhälle och ett tryggare Sverige.

Mikael Damberg (S)
Inrikesminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Justitiedepartementet

”Nu bekämpar Sverige skogsbränder bättre”

Publicerad 07 augusti 2020

Debattartikel av inrikesminister Mikael Damberg i Aftonbladet, 7 augusti 2020.

Den pågående coronapandemin har under året prövat vårt samhälle på en rad områden. Den svenska sjukvården har genomfört storartade insatser och vi har kunnat dra flera viktiga lärdomar för att stärka Sveriges beredskap inför framtida kriser.

Inte minst har medborgare, civilsamhälle och företag tagit ett stort ansvar för sig själva och andra, och vi har på flera sätt fått erfara hur vårt samhälle är som starkast när vi håller ihop.

Samtidigt som den övergripande coronakrisen just nu hanteras måste också samhällets förmåga att hantera andra kriser stärkas.

Under 2018 härjade skogsbränder i stora delar av Sverige och förstörde enorma värden för människor, natur och ekonomi. Kommunernas räddningstjänster genomförde, tillsammans med ett stort antal nationella och internationella aktörer, enorma insatser för att släcka bränderna.

Samtidigt visade hanteringen av händelserna att det fanns områden som hade uppenbara brister.

Sedan dess har regeringen genomfört en rad insatser för att stärka räddningstjänsten och krisberedskapen för bränder i Sverige.

En viktig del i arbetet är satsningarna på flygande resurser, som i dag består av tio helikoptrar och tillgång till två helt nya skopande flygplan hos Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Helikoptrarna kan placeras ut strategiskt över landet där de bedöms behövas som bäst och de

skopande planen utgår från Skavsta flygplats i Nyköping.

Det är viktigt att pröva hur dessa nya resurser kan användas mest effektivt, i många fall kan tillgängligheten av flygande resurser vara den avgörande faktorn för huruvida bränder utvecklas eller avtar.

Och vi kan redan se att våra flygande resurser är till stor nytta i arbetet.

Helikoptrarna har under året använts i cirka 50 insatser, som totalt har inneburit över 600 flygtimmar. Också de skopande flygplanen, som sedan i början av juni är i ständig beredskap, har använts framgångsrikt.

Tillsammans stärker helikoptrarna och flygplanen Sveriges förmåga att bekämpa mark- och skogsbränder avsevärt, och Sverige har samtidigt blivit en hub för EU-resurser som tillsammans med andra länder kan bekämpa skogsbränder i stora delar av norra Europa.

Dessa förstärkningar utgör delar av en större helhet i regeringens arbete för att stärka räddningstjänsten runt om i landet.

Nyligen gick vi fram med ett lagförslag om en effektivare kommunal räddningstjänst. Lagförslaget innebär en starkare statlig styrning av kommunernas förebyggande verksamhet och räddningstjänst, en tydligare ledningsorganisation och att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ett större mandat att prioritera tillgängliga förstärkningsresurser, som exempelvis helikoptrar, över hela landet.

Detta kommer att stärka samhällets förmåga att hantera bränder och olyckor, inte minst i mindre kommuner och på landsbygden.

Regeringen har också tillfört MSB medel för att myndigheten ska kunna stötta kommunerna på andra sätt, bland annat med fler skogsbrandsdepåer, nio nya basstationer för kommunikation och med en ny funktion för att stödja räddningstjänsternas samordning och ledning vid omfattande räddningsinsatser.

I juni gav även regeringen MSB i uppdrag att påbörja utvecklingen mot en ny generations kommunikationssystem för samhällsviktig verksamhet, kallat Rakel Generation 2 (Rakel G2).

Med detta nya system ska räddningstjänst och annan samhällsviktig verksamhet på ett robust, effektivt och säkert sätt kunna utnyttja de kommunikationsmöjligheter som teknikutvecklingen ger, exempelvis genom

att kunna strömma realtidsvideo till ledningscentraler från drönare vid till exempel en skogsbrand.

Vi kan konstatera att årets sommar, trots en torrare vår än vanligt, hittills inte har varit den värst skogsbrandsdrabbade som vi upplevt.

Alldeles oavsett behöver vi fortsätta bygga ut Sveriges skogsbrandsberedskap, och regeringens arbete för att stärka samhällets förmåga och krisberedskap fortsätter med full kraft också under den pågående coronapandemin.

Bygget av ett starkare och tryggare samhälle är och förblir vår högsta prioritet.

Regeringskansliet

Debattartikel från Justitiedepartementet, Miljödepartementet

"Vi bygger ett starkare och tryggare Sverige"

Publicerad 06 juli 2020

Debattartikel av inrikesminister Mikael Damberg och miljö- och klimatminister Isabella Lövin i Aftonbladet den 2 juli 2020.

Coronaviruset har prövat vårt land hårt under våren. Flera tusen människor har avlidit och ännu fler har blivit svårt sjuka. Ekonomin har drabbats hårt. Löntagare har blivit av med jobbet eller riskerar att bli det. Under våren har människor tagit ett stort personligt ansvar, följt rekommendationerna, hållit avstånd och ställt in efterlängttade planer.

Vi befinner oss fortfarande i ett allvarligt läge och det är för tidigt att sätta ett slutdatum för när livet blir som vanligt igen. Vi måste orka hålla i och hålla ut och fortsätta ta ansvar för att minska smittspridningen.

Samtidigt som vi ska hantera den akuta situation som vi befinner oss i ska vi också lära av de brister vi har kunnat identifiera under den pågående krisen. Ett av dessa områden är hälso- och sjukvårdens avsaknad av tillräckliga beredskapslager och svårigheter med att säkra leveranser av varor.

För att råda bot på detta tog staten på sig en ny samordnande roll, genom att regeringen gav Socialstyrelsen i uppdrag att i nära samarbete med näringslivet hantera inköp och distribution av sjukvårdsmateriel.

Vi har också sett flera initiativ där svensk industriproduktion har ställt om för att bland annat kunna leverera handsprit och skyddsutrustning till vården.

I delbetänkandet Hälso- och sjukvård i det civila försvaret skriver utredningen att den statliga beredskapslagringen av vissa produkter för exempelvis traumavård och sjukvårdsmateriel som behövs vid epidemier kan

behöva utökas. Samtidigt som staten föreslås få en tydligare roll, har alla ett ansvar för att beredskapslagringen ska fungera.

Kommuner och regioner bör vidta åtgärder för att säkerställa försörjningen i vardagen. Det handlar om att säkerställa att försörjningen av bland annat läkemedel och sjukvårdsmateriel är tillräcklig för att bedriva en god vård i ett normalläge i fred samt att för regioner upprätthålla en katastrofmedicinsk beredskap.

Det är en styrka att delar av vårt samhälle snabbt kunde ställa om för att hantera den svåra situation vi befinner oss i. Samtidigt är försörjningsberedskapen bredare än hälso- och sjukvårdsområdet. I händelse av kris och krig är vi beroende av att det finns fungerande samhällsstrukturer, att tillgången på livsmedel- och vattenförsörjning säkras och att transporter och elektricitet fungerar.

Vi behöver bygga ett starkare samhälle där Sverige har ett robust system för att säkerställa tillgången, distributionen och fördelningen av samhällsviktiga varor och tjänster inför framtida krissituationer eller i värsta fall krig.

Detta är också ett behov som Försvarsberedningens delrapport Motståndskraft belyser. Försvarsberedningen konstaterar att hotbilden är breddad. Ett förändrat klimat kommer också innebära nya utmaningar. Mer extremväder såsom torka och stora skyfall kommer bli vanligare i framtiden. Vi måste nu adressera flera samhällsutmaningar på samma gång.

Sveriges tidigare försörjningsberedskap, som successivt avvecklades under 1990-talet, hade tre huvudsakliga metoder för att säkra försörjningen då handeln med omvärlden hotas – ransonering, lagerhållning, och tillverkningsberedskap.

Den kris vi nu befinner oss i har tydliggjort behovet av att återuppbygga en försörjningsberedskap anpassad efter dagens behov och verklighet. Det är särskilt intressant i det här sammanhanget att titta på den modell för försörjningsberedskap som vårt grannland Finland etablerat.

Den finska försörjningsberedskapen fungerar som en länk mellan näringsliv och ansvariga myndigheter och omfattar sektorerna livsmedelsförsörjning, energiförsörjning, transporter och logistik, hälso- och sjukvård, finansiella tjänster och försäkringar samt industrivaror.

Eftersom försörjningsberedskap är komplext och omfattar många sektorer

och aktörer finns ett stort behov av fördjupade analyser inom området för att kunna bygga ett modernt system som är anpassat för det svenska samhället i vår tid.

Därför kommer regeringen besluta att ge Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI i uppdrag att genomföra en analys av försörjningsberedskapen. Analysen ska påbörjas omedelbart och planeras att avslutas i mitten på november. Det kunskapsunderlag som FOI ska ta fram kommer att utgöra en mycket viktig del i arbetet med att på sikt skapa en sammanhållande funktion för samhällets försörjningsberedskap i Sverige.

MSB och Försvarmaktens nuvarande utvecklingsprojekt om näringslivets roll i totalförsvaret kompletterar också analysen för att öka försörjningstryggheten. Dessa analyser ska ses som centrala byggstenar för att stärka Sveriges krisberedskap och ett steg i återuppbyggandet av det civila försvaret.

Det civila försvaret omfattar alla sektorer i samhället och återuppbyggandet måste ske målinriktat över tid. Det handlar i grund och botten om att bygga ett starkare samhälle och ett tryggare Sverige.

Debattartikel från Arbetsmarknadsdepartementet, Justitiedepartementet

Skurkföretag har ingen plats på svensk arbetsmarknad

Publicerad 19 december 2019

Eva Nordmark, arbetsmarknadsminister, och Mikael Damberg, inrikesminister, debattartikel Aftonbladet den 18 december 2019.

Det ska aldrig löna sig att begå brott eller skaffa sig konkurrensfördelar genom att försumma de anställdas rätt till en trygg arbetsmiljö. Samhällets syn på företag som slarvar med de anställdas arbetsmiljö måste fortsatt vara kompromisslös. Regeringen kommer att med kraft agera mot skurkföretag som utnyttjar människor och snedvrider konkurrensen.

Natten till den 23 oktober hittades 39 människor döda i en frysbil utanför ett industriområde i London. De 31 männen och åtta kvinnorna hade gjort den långa resan från Vietnam till Storbritannien i tron på människosmugglarnas fagra löften om löner och arbetsvillkor i nivå med den europeiska arbetsmarknaden.

Verkligheten för dem som överlevt liknande resor är dock en helt annan. I olika reportage beskrivs hur migranter med motsvarande bakgrund idag arbetar i nagelsalonger eller restauranger med slavliknande arbetskontrakt och löner som motsvarar en bråkdel av det som anses vara en skälig inkomst.

Fusk och brottslighet i arbetslivet har blivit ett allt större problem. Inte bara i Storbritannien, utan i de flesta europeiska länder och även här hemma i Sverige. Författaren och journalisten Elinor Torp skriver i sin nyutgivna bok "Vi, skuggorna" om hur oseriösa arbetsgivare i Sverige lurat anställda på lön motsvarande hundratals arbetstimmar.

Om arbetare som bor i chefens kalla källarplan och dessutom betalar ockerhyror. Byggarbetare som fått allvarliga skador men där arbetsgivaren

varit mer mån om att sopa undan spåren efter olyckan än att hjälpa personen som fallit från byggställningen. Om seriösa småföretagare som pressas till randen av konkurs av oseriösa aktörer.

Det här är en skrämmande verklighetsbild som kräver att regeringen, den offentliga sektorn, arbetsgivare och arbetstagare går samman och tillsammans agerar.

Regeringen har under den senaste mandatperioden vidtagit ett antal åtgärder för att bekämpa den arbetslivskriminalitet och osunda konkurrens som ofta finansierar grov organiserad brottslighet i Sverige. Polisen har fått större befogenheter att kontrollera arbetsgivare i branscher där problemen med illegal arbetskraft är stora.

Ett nytt brott, människoexploatering, har införts i brottsbalken för att stärka det straffrättsliga skyddet mot exploatering av personer i arbete. Åtta myndigheter, däribland Polisen och Skatteverket, har fått ett regeringsuppdrag att arbeta tillsammans med kontroller mot osund konkurrens. Detta myndighetsgemensamma arbete utgör en viktig del i arbetet med att bekämpa den grova organiserade brottsligheten.

Fack och arbetsgivare har en särskilt viktig roll i arbetet med att skapa en mer sund konkurrens. Sveriges Byggindustrier och Byggnads har tilldelats statsbidrag och dragit igång ett gemensamt arbete där de tillsammans med andra aktörer runt om i landet arbetar för att öka kunskapen och stävja den osunda konkurrensen inom byggbranschen.

Den regionala skyddsombudsverksamheten och gemensamma utbildningsinsatser är några andra viktiga insatser som parterna på arbetsmarknaden gör för att motverka osund konkurrens och arbetslivskriminalitet.

Det är dock uppenbart att fortsatt arbete krävs. Regeringen och myndigheterna arbetar med ett antal åtgärder och förslag. Det handlar om ökade resurser i nästa års budget till Arbetsmiljöverket för fler arbetsmiljöinspektioner. Det fortsatta arbetet mot osund konkurrens där vi ser att allt fler myndighetsgemensamma kontroller genomförs.

Regeringen har gett ett uppdrag till Arbetsförmedlingen att ta fram och arbeta med en handlingsplan för att motverka felaktiga utbetalningar och fusk med subventionerade anställningar. Även samrådet mellan Arbetsförmedlingen och parterna måste fungera för att förhindra att

subventionerade anställningar utnyttjas av oseriösa aktörer.

Utöver detta har regeringen tagit beslut om höjd företagsbot. Vilket innebär att maxbeloppet för företagsboten höjs från årsskiftet, från dagens tio miljoner kronor till 500 miljoner kronor, i syfte att skärpa påföljderna för större företag som befinns skyldiga till särskilt klandervärd brottslighet, som exempelvis allvarliga arbetsmiljöbrott.

Svenska villkor och löner ska gälla i Sverige. Skurkföretag som utnyttjar människor och snedvrider konkurrensen har ingen plats på den svenska arbetsmarknaden.

Regeringskansliet

Debattartikel från Justitiedepartementet

"I dag får vi i Sverige 546 nya poliser"

Publicerad 25 november 2019

Debattartikel av inrikesminister Mikael Damberg,
Aftonbladet, 25 november 2019.

Sverige ska vara ett tryggt land för alla, det är grundläggande för att vårt samhälle ska hålla ihop. Samhället ska vara starkt nog att skydda människor från allt från vardagsbrott till grov organiserad brottslighet och terrorism.

Att öka tryggheten i samhället är en av regeringens och socialdemokratiens viktigaste prioriteringar. Detta kräver ett hårt, tålmodigt och beslutsamt arbete över lång tid och på en lång rad områden i samhället, både med brottsbekämpning och med insatser för att människor inte ska dras in i kriminalitet.

Den enskilt viktigaste satsningen för att öka tryggheten i Sverige är fler poliser på gator och torg, och fler polisanställda som kan klara upp brott. Därför genomför regeringen den största satsningen någonsin; år 2024 ska polisen ha 10 000 fler anställda i hela landet.

Vi har nu byggt ut polisutbildningen så att tre gånger fler poliser utbildas per år jämfört med under den borgerliga regeringen. Vi har även öppnat två nya polisutbildningar, en i Malmö och en i Borås.

Anslagen till Polismyndigheten är de största någonsin, för perioden 2018–2020 är tillskottet 7,1 miljarder.

I dag går 546 nya poliser till jobbet för första gången efter att ha fullgjort sin utbildning och aspiranttjänstgöring. Av dessa 546 nya poliser kommer exempelvis 36 till Malmö, 14 till Västernorrland, 19 till Skaraborg och 12 till Dalarna.

Jag vill önska alla er som påbörjar ert nya arbete varmt välkomna till en stor och viktig uppgift i vårt samhälle, ni är efterlängtrade och kommer göra skillnad i arbetet med att skapa trygghet i vardagen och bekämpa brottsligheten.

De 546 nya poliser som nu gör sin första arbetsdag kommer att följas av många fler under de kommande åren.

Sedan regeringen inledde den offensiva satsningen på fler polisen 2016 är snart 3 000 fler anställda. Vi gör det också mer attraktivt att arbeta som polis, under vår tid i regering har lönerna ökat med i genomsnitt 3 500 kronor i månaden och ansökningarna till polisutbildningen är fler än någonsin.

Parallellt med detta genomför regeringen kraftfulla förstärkningar av hela rättskedjan.

Gängbrottsligheten är ett allvarligt samhällsproblem som ska bekämpas från alla håll av samhället. Nu växlar vi upp det arbetet ytterligare. Samtidigt som polisen växer genomförs en exceptionell offensiv, operation Rimfrost, med målet att få ner våldet, beslagta vapen och narkotika och sätta gängkriminella bakom lås och bom.

Regeringen går också fram med ett omfattande åtgärdsprogram på 34-punkter för att ytterligare intensifiera kampen mot gängvåldet i Sverige. Programmet handlar om både skärpta straff, nya kraftfulla verktyg till brottsbekämpande myndigheter, men också sociala insatser som stoppar rekryteringen till gängen på lång sikt.

Ett annat samhällsproblem som särskilt drabbar vissa delar av vårt land rör utländska stöldligor. Dessa står för en stor del av bostadsinbrotten och stölder av exempelvis bilar, bildelar, båtmotorer och jordbruksmaskiner i Sverige. Detta tänker vi aldrig acceptera och regeringen har gett polis, tull och kustbevakning i uppdrag att tillsammans se över hur detta kan stoppas.

Myndigheterna har fått ökade resurser och ytterligare förstärkningar föreslås 2020. Regeringen vill också ge polisen fler befogenheter och nya verktyg i gränsnära zoner, vilket kan få stor betydelse för bekämpningen av gränsöverskridande brottslighet.

Steg för steg, med beslutsamhet och uthållighet ska vi trycka tillbaka kriminaliteten och göra Sverige tryggare.

Regeringskansliet

Debattartikel från Finansdepartementet, Försvarsdepartementet,
Justitiedepartementet

Så stärker vi cybersäkerheten i Sverige

Publicerad 27 september 2019

Debattartikel av inrikesminister Mikael Damberg, försvarsminister Peter Hultqvist och finansmarknads- och bostadsminister Per Bolund i Svenska Dagbladet den 26 september 2019.

Sverige utsätts dagligen för allvarliga cyberattacker som riskerar att skada vårt samhälle och demokrati. Det allvarligaste cyberhotet mot vårt land kommer från stater, statsunderstödda aktörer eller andra med en liknande förmåga. I yttersta fall kan cyberangrepp utgöra en del av krigföring mot Sverige. Det kan handla om allt från välplanerade attacker mot banksektorn, sjukhus eller energiförsörjningen. Cybersäkerhet har i allt större utsträckning blivit en viktig utrikes- och säkerhetspolitisk fråga.

Men hotbilden inom cybersäkerhetsområdet är bredare än så. Den organiserade brottsligheten har alltmer övergått till att använda internet som infrastruktur för att finansiera och underlätta sin olagliga verksamhet. Antalet IT-bedrägerier ökar lavinartat och de som utsätts är inte bara stora aktörer, som exempelvis myndigheter och storföretag, utan även enskilda medborgare.

I takt med att cyberhoten blir allt mer avancerade har statliga myndigheter, kommuner, landsting och delar av näringslivet stora utmaningar att säkerställa informationssäkerheten och säkerhetsskyddet. Detta är allvarligt, en säker hantering av information och system är en avgörande förtroendefråga för den digitala välfärdsstaten och Sveriges säkerhet.

Vi lever i ett av världens mest digitaliserade länder och Sverige är ett föregångsland när det gäller att ta vara på ny teknologi. Regeringens vision

är att vi ska fortsätta vara i digitaliseringens och innovationens världstopp. Det digitala samhället är en viktig förutsättning för att hela landet ska leva och växa. Dessutom är det en viktig demokratifråga att alla människor kan leva sina liv tryggt och säkert på nätet.

För att Sverige ska kunna bli bäst på att utnyttja digitaliseringens möjligheter måste säkerhetsperspektivet vara med från början. Vi får inte blunda för att ny teknologi – förutom alla fantastiska fördelar – också medför stora risker och gör oss sårbara.

Sverige behöver växla upp arbetet inom cybersäkerhetsområdet. Idag presenterar regeringen ett nytt steg i detta arbete:

Ett nationellt cybersäkerhetscenter inrättas 2020

I regeringsförklaringen slogs det fast att ett nationellt cybersäkerhetscenter ska inrättas under 2020. Sverige har kompetens i världsklass men har ännu inte lyckats skapa en helhet i arbetet kring cybersäkerheten. Nu kommer vi att samla den skarpaste kompetensen för att stärka Sveriges samlade förmåga att förebygga, upptäcka och hantera cyberhot samt minska cybersårbarheterna.

Centret ska stödja regering, kommuner och landsting, myndigheter och näringslivet i arbetet med att skydda sig mot cyberattacker. En central del av centrets arbete kommer vara att ta fram gemensamma analyser och lägesbilder om hot, sårbarheter och risker. Det kan handla om underrättelseinformation, information om it-incidenter och brottsanmälningar som idag inte samlas på ett ställe. Verksamheten ska bidra till att stärka skyddet mot cyberhot och minska de digitala sårbarheterna.

Svenska myndigheter behöver kunna agera samordnat och ge ett effektivt stöd när en eller flera aktörer i Sverige drabbas av en cyberattack. Regeringen förväntar sig att myndigheternas förmåga att upptäcka och hantera allvarliga attacker mot Sverige kommer att öka genom samverkan i det nationella centret.

Regeringen uppdrar nu – med tydliga ingångsvärden Försvarets radioanstalt, Försvarsmakten, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Säkerhetspolisen att redan till december presentera förslag på struktur och kostnadsberäkningar. Arbetet med uppdraget ska bedrivas i nära samarbete med bland annat Polismyndigheten, Försvarets Materielverk och Post- och telestyrelsen som också har centrala uppgifter på området. Därefter ska ett

center skyndsamt inrättas.

Cybersäkerhetsarbetet berör nästan alla politikområden och under kommande veckor avser regeringen återkomma med flera åtgärder som alla bidrar till att stärka Sveriges säkerhet. Vi är ännu i början av den digitala utvecklingen. Genom att stärka cybersäkerheten i vårt land ökar vi möjligheterna för medborgarna att fortsätta ta tillvara på allt som tekniken och vårt allt mer uppkopplade samhälle erbjuder, samtidigt som vi säkerställer att Sverige fortsätter vara drivande i den digitala utvecklingen. Regeringens initiativ för en mer robust cybersäkerhet är ytterligare steg i arbetet för ett starkare samhälle, ett tryggare Sverige och en säkrare omvärld.

Regeringskansliet

Debattartikel från Justitiedepartementet, Socialdepartementet

"Knarket på innekrogar - gängens inkomstkälla"

Publicerad 14 augusti 2019

Debattartikel av socialminister Lena Hallengren och inrikesminister Mikael Damberg, Aftonbladet, 14 augusti 2019.

Problemen kopplat till narkotika finns över hela världen. Storskalig narkotikaproduktion bidrar till instabilitet i länder som Afghanistan och Mexiko. I USA rasar en opioidkris som skördar 130 människoliv varje dag. Vi ser hur smuggelvägar in i och genom Europa föder grovt kriminella nätverk.

Här i Sverige återkommer skildringar av hur narkotikaanvändning på innekrogar i storstäder och på hemmafester i villaförorter blivit en viktig inkomstkälla för kriminella som ligger bakom många av de skjutningar och sprängningar som koncentreras till våra utsatta områden.

Vi vet dessutom att själva missbruket inte sällan leder till skuldsättning, stölder och rån, för att inte tala om död, förstörda relationer och sociala tragedier. Och genom den öppna handeln lockas unga in i kriminella gängmiljöer, eget missbruk och våldsamma uppgörelser. På alla dessa sätt sprider narkotikahandeln otrygghet.

Därför har den här regeringen skärpt mer än trettio straffbestämmelser. Under den förra mandatperioden infördes bland annat de nya brotten synnerligen grovt narkotikabrott och synnerligen grov narkotikasmuggling, vilket innebar straffskärpningar för hantering av stora mängder narkotika.

Vi fördubblade även minimistraffet för grovt vapenbrott, vilket lett till att fem gånger fler häktades 2018 som året innan.

Den historiska utbyggnaden av Polismyndigheten med 10 000 fler anställda till 2024 fortsätter.

Samtidigt får de nya verktyg. I höst återfår polisen möjligheten att inhämta uppgifter från telefonoperatörer för att bekämpa brott. Den 1 januari får polisen mandat att på egen hand avgöra när och var övervakningskameror ska placeras.

Det innebär stora förväntningar på att polisen ska kunna störa ut öppen narkotikahandel och komma åt nätverken som ligger bakom.

Samhället måste slå hårt, inte bara mot brotten, utan också mot brottens orsaker. En viktig del i detta arbete är att bekämpa den illegala narkotikahandel som finansierar kriminella gäng och deras våldsamma uppgörelser. I dag presenterar regeringen därför ytterligare åtgärder som tar sikte på den olagliga narkotikahandeln.

- Polismyndigheten ska skärpa arbetet mot narkotikabrottsligheten. Polisen ges i uppdrag att vidareutveckla sina arbetsmetoder och analysera vilka ytterligare åtgärder som kan vidtas för att minska såväl den öppna handeln på gator och torg och den dolda narkotikahandeln på internet.
- Brottsförebyggande rådet, Brå, ska ta fram en uppdaterad lägesbild av narkotikamarknaderna i Sverige. Det har gått drygt 10 år sedan sådana studier gjordes, men narkotikabrottsligheten är föränderlig och kunskapen behöver uppdateras. Vi vet att utan efterfrågan finns ingen marknad. Nyligen visade en enkät från Stockholm att ungas konsumtion av narkotika var som störst i de rikaste stadsdelarna, samtidigt kulminerar gängens våld i våra fattigaste bostadsområden.
- Det ska inte gå att skicka droger med posten. En utredare ska se över postlagen för att möjliggöra ett ökat informationsutbyte mellan postdistributörer och brottsbekämpande myndigheter. I dag förhindrar bestämmelser om tystnadsplikt att ombud kontaktar polisen eller tullen om de misstänker att narkotika skickas i postflödet.
- Regeringen kommer också att ta fram en ny strategi för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT) som ska träda i kraft när den nuvarande strategin löper ut år 2020. Den nya strategin kommer att ha ett starkt fokus på narkotikaprevention.

Narkotikamissbruk förstör människoliv och finansierar de kriminella grupper som genom knivskärningar, skjutningar och sprängningar sprider otrygghet i Sverige.

Vi vet att bekämpning av narkotika har reducerande effekter på organiserad och annan brottslighet.

Därför hoppas vi att det breda stöd som finns i riksdagen för fler poliser och skärpta straff också kommer gälla brottslighetens orsaker och arbetet mot narkotikahandeln.

Debattartikel från Justitiedepartementet

"Komplicerad situation för IS-återvändares barn"

Publicerad 12 mars 2019

Debattartikel av justitie- och migrationsminister Morgan Johansson och inrikesminister Mikael Damberg, Dagens Nyheter 12 mars 2019

IS fall har bland annat lett till en komplicerad situation med barn som fötts på plats eller som tvingats följa med när föräldrarna lämnade Sverige för att ansluta sig till IS. Terroristsektens sammanbrott får också konsekvenser för säkerheten här hemma och vi vill nu gå vidare med ytterligare skärpta straff för terroristbrott.

IS så kallade kalifat har fallit samman. Det tyranni och de fruktansvärda övergrepp som terroristsekten utsatt yazidier, kristna och muslimer för är på väg att få ett slut, men för regionen är vägen tillbaka till fred och stabilitet fortfarande lång. Samtidigt står världen och Sverige inför frågor om hur vi bidrar till att skipa rättvisa och säkerställa tryggheten här hemma.

IS härjningar tillhör de mörkaste episoderna i modern historia. Kvinnor har sålts som sexslavar, barn har tvingats se sina föräldrar torteras till döds och män har halshuggits i propagandasyfte. Man har försökt utplåna såväl folkgrupper som regionens kulturarv. De som reste ner till konfliktområdet för att ansluta sig till IS visste vilken mördarsekt de gav sitt stöd till. Nu måste de som har begått terroristbrott, krigsförbrytelser eller andra våldsbrott ställas till svars för sina handlingar. De skyldiga ska lagföras och dömas.

Svenska domstolar har långtgående befogenheter att döma för våldsbrott begångna utomlands. Detta gäller såväl svenska medborgare som utlänningar som befinner sig här. Regeringen anser emellertid att det behövs en gemensam internationell ansträngning för att skipa rättvisa. Efter andra världskriget, efter kriget på Balkan och efter folkmordet i Rwanda

upprättades nya tribunaler och rättegångsförfaranden som kom att spela en viktig roll i att skapa avslut, upprättelse och rättvisa.

Under Sveriges tid som medlem i FN:s säkerhetsråd tog vi en aktiv roll för att lyfta frågan om ansvarsutkrävande för IS brott. Resultatet blev bland annat det arbete som pågår i FN-regi med att samla in bevis för de brott som begåtts i Irak och Syrien. De särskilda mekanismerna för detta, IIIM och Unitad, kommer att kunna bistå framtida åtal mot misstänkta brottslingar.

När allt fler länder nu säger som Sverige, att man inte avser hämta hem medborgare som anslutit sig till IS, bör vi titta på alla rättsliga vägar framåt för att ställa dem inför rätta. Sverige har inlett samråd med andra likasinnade länder om förutsättningarna att inrätta en särskild tribunal eller liknande mekanism. Att genomföra rättegångar på plats i regionen innebär närhet till bevisning, vittnen och målsäganden. Det är en komplicerad fråga men regeringen kommer fortsätta driva på för gemensamma europeiska ansträngningar.

Mitt i det här finns också barn som har fötts på plats eller som tvingats följa med när föräldrarna lämnade Sverige för att ansluta sig till IS. Barnperspektivet är centralt för regeringen. Möjligheterna att agera på plats är dock begränsade på grund av säkerhetsläget. Utrikesförvaltningens personal kan inte verka i konfliktområdet. Om en svensk medborgare skulle bege sig till en svensk utlandsmyndighet kan svenska utlandsmyndigheter ha möjlighet att bistå med konsulärt stöd. Situationen för barnen är komplicerad, både rättsligt och säkerhetsmässigt och analyseras vidare. I de fall där barnen redan återvänt till Sverige ska socialtjänsten kopplas in och barnens situation utredas så att lämpliga insatser kan beslutas.

Men IS fall skapar också konsekvenser för vår säkerhet här hemma. Säkerhetspolisen informerar regeringen löpande om sina konkreta åtgärder. Om någon tar sig till Sverige så står polis och åklagare redo att agera. För de personer som har återvänt från konflikten i Syrien och Irak görs alltid individuella bedömningar och åtgärder vidtas. Säkerhetspolisen samverkar med andra myndigheter och internationella partners för att kunna förhindra och utreda terroristbrott.

För att öka slagkraften i bekämpningen av terrorism och annan grov brottslighet har regeringen stärkt Polismyndigheten och Säkerhetspolisen. I arbetet med återvändande IS-svenskar har myndigheterna ett gott samarbete. Genom Polismyndigheten förmedlar Säkerhetspolisen information till kommunerna om återvändare.

Sedan den 1 januari 2018 finns också Center mot våldsbejakande extremism vid Brottsförebyggande rådet. En av centrets huvuduppgifter är att ge behovsanpassat stöd till kommuner i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Centret har inrättat ett nätverk av de kommuner som är mest berörda av problemet med våldsbejakande extremism.

En rad lagförändringar har redan gjorts. Terrorismresorna har kriminaliserats, liksom att ta emot terrorismutbildning. Dessutom har all finansiering av en terrororganisation kriminaliserats.

Men för att tillsammans möta hotet från terrorism krävs fortsatt beslutsamhet och långsiktighet. Att sex partier, en första gång i december 2015 och en andra gång i juni 2017, enades om flera betydelsefulla åtgärder mot terrorism har varit en styrka för Sverige. För samtliga 29 punkter som slagits fast i de två överenskommelserna har regeringen genomfört eller påbörjat arbetet.

Regeringen har nyligen lämnat tre lagförslag till riksdagen för att ytterligare stärka förutsättningarna att bekämpa terroristbrott:

1. Allt samröre och deltagande kriminaliseras. Ett särskilt straffansvar för den som deltar i verksamheten i en terroristorganisation och för den som har samröre med en sådan organisation föreslås träda i kraft den 1 augusti. Den nya lagen kommer att innebära att fler fälls för terrorismrelaterad brottslighet.
2. Signalspaning. Säkerhetspolisen och Nationella operativa avdelningen hos polisen ska få utökad tillgång till uppgifter från signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet från den 1 augusti. Det har stor betydelse för möjligheten att få kunskap om utländska förhållanden och därmed för kampen mot internationell terrorism.
3. Datalagring. Regeringen har lämnat förslag till nya regler om datalagring för brottsbekämpande ändamål. Det innebär att polisen och Säpo återfår ett av de viktigaste verktygen för att förhindra och utreda allvarlig brottslighet. Att kunna använda digitala spår är avgörande för att öka tryggheten och bekämpa de mest allvarliga gärningarna som till exempel terroristbrott.

Nästa steg är att gå vidare med en ytterligare straffskärpning för terrorismrelaterad brottslighet. Det arbetet är redan inlett. I slutet av mars lämnar en särskild utredare ett sådant förslag, som regeringen kommer arbeta vidare med i snabb takt.

Det är tydligt att vårt arbete för att förebygga, förhindra och försvåra

terrorhandlingar måste fortsätta. Men de som med våld vill destabilisera vårt samhälle och skapa rädsla för att påverka samhällsutvecklingen och demokratiska beslut, ska inte förmå oss att göra avsteg från de principer som utgör grunden för vår demokrati. En fortsatt bred enighet borgar för att Sverige även fortsatt klarar av denna balansgång.

Hotet från terrorism är föränderligt och vårt arbete för att bekämpa detta hot måste fortsätta. I försvaret av vår demokrati och våra grundläggande fri- och rättigheter kommer vi aldrig kunna skydda oss mot allt, men vi måste göra allt vi kan för att trygga Sverige.

– Morgan Johansson och Mikael Damberg

Debattartikel

Nu ökar vi tryggheten för Sveriges företagare

Publicerad 08 mars 2018

Debattartikel av Per Bolund, Mikael Damberg och Annika Strandhäll i Dagens industri den 6 mars 2018. Regeringen lägger en proposition om att även företagare med aktiebolag ska få särskilda regler under uppbyggnadsskedet så att deras SGI-nivå motsvarar den hos anställda. Samma regler ska gälla oavsett bolagsform, skriver Mikael Damberg, Annika Strandhäll och Per Bolund.

Sveriges småföretagare bär på en enorm innovationskraft och är viktiga kuggar i samhällsbygget. De moderniserar Sverige, skapar jobbtillfällen och utvecklar smarta produkter och tjänster som bidrar till ett bättre och mer hållbart samhälle.

Den rödgröna regeringen har under mandatperioden genomfört flera viktiga reformer för att underlätta för de allra minsta företagen att ta steget att börja anställa. Vi har sänkt arbetsgivaravgiften för ensamföretagare som anställer och vi har infört fördelaktiga regler för personaloptioner i små och växande företag. Men vi vill också underlätta för att fler ska våga ta det allra första steget: att starta företaget. Undersökningar visar att brist på trygghet är ett av de största hindren för att starta och driva företag. Det gäller i ännu högre utsträckning för kvinnor, som generellt sett ser större hinder för att bli företagare än män.

Regeringen ser det därför som prioriterat att ta bort de hinder i trygghetssystemen som finns för företagare. Sverige har ett unikt system i det att vi valt att försäkra oss gemensamt. Det är ett smart system med

sjukförsäkring och föräldraförsäkring som gör att vi alla är skyddade ekonomiskt. Det är ingen slump utan resultatet av medvetna val. Det är ekonomiskt smart, men också bra för samhället. För trygga människor vågar.

För att fler människor ska se företagande som ett naturligt steg måste trygghetssystemen fungera lika bra för ensamföretagaren som för den som är anställd. Så är det inte i dag.

För företagare ser dessutom reglerna vid sjukdom och föräldraledighet olika ut beroende på vilket bolagsform man väljer. Så ska det inte vara. Även småföretagarna ska veta att tryggheten i våra gemensamma försäkringar finns där för dem när olyckan inträffar, sjukdomen tar ut sin rätt eller barnen är på väg. Så får vi fler, både kvinnor och män, att våga starta företag. Och det vet vi är bra för Sverige.

Dagens regler gör att den som startar en enskild firma kan använda särskilda regler under sitt uppbyggnadsskede under de första två åren. Då kan företagaren få en sjukpenninggrundande inkomst (SGI, det som sjukpenning och föräldrapenning beräknas på) som minst motsvarar lönen för den som har ett liknande arbete som anställd. Detta gäller i dag inte för den som startar ett företag i form av ett aktiebolag, den skillnaden ser regeringen som orimlig och föreslås att den ska tas bort. Samma regler ska gälla oavsett företagsform för dig som startar ett eget företag.

För att flera ska våga starta ett företag behöver tryggheten för företagare öka, särskilt under tiden som verksamheten är i ett uppbyggnadsskede. Vi vet att situationen under uppbyggnadsskedet är likartad oavsett bolagsform. Under verksamhetens uppbyggnadsskede tar dessutom många aktiebolagsägare ut mycket liten lön, eller ingen lön alls och har därför svagt eller inget försäkringsskydd vid föräldraledighet och sjukdom.

Regeringen lägger därför fram ett lagförslag som innebär att samma skydd gäller, oavsett bolagsform. För att stärka skyddet för alla egenföretagare förlänger vi också uppbyggnadsskedet från två till tre år.

Så ökar vi tryggheten och gör att fler vågar starta företag som kan vara med och bidra till ett bättre och mer hållbart samhälle. Så stärker vi svensk ekonomi. Två centrala delar i regeringens samhällsbygge.

Per Bolund, biträdande finansminister (MP)

Mikael Damberg, närings- och innovationsminister (S)

Annika Strandhäll, socialminister (S)

Regeringskansliet

Debattartikel från Näringsdepartementet, Socialdepartementet,
Utbildningsdepartementet

Regeringen tar ett helhetsgrepp om life science

Publicerad 07 februari 2018

Nu tar vi nästa steg i arbetet med life science – så att Sverige kan vara fortsatt konkurrenskraftigt, skriver Mikael Damberg, Helene Hellmark Knutsson och Annika Strandhäll i Dagens medicin, den 5 februari 2018.

Exporten från life science-sektorn har stor betydelse för Sverige. Under flera år genomfördes neddragningar i life science-företagens FoU-verksamhet och exporten minskade. På senare år har trenden börjat vända men den globala konkurrensen ökar och krafttag behövs för att stärka vår position.

Därför måste vi ta ett helhetsgrepp kring hälsa och life science. Ett exempel är antibiotikaresistens – en av våra stora globala utmaningar. Antalet fall av resistens i Sverige kommer att fördubblas på drygt tio år och fortsätta öka. Vi behöver därför fortsätta arbetet.

Till följd av osäker lönsamhet har många företag avvecklat sina program för antibiotikautveckling. Här krävs ny kunskap och bättre affärsmodeller för att vända trenden, där Sverige kan vara ett föregångsland.

För att hantera aktuella utmaningar och möjligheter tillsatte regeringen – efter diskussion i Nationella innovationsrådet – Anders Lönnberg som nationell samordnare och ett samverkansprogram inrättades. Nu tar vi nästa steg och etablerar ett kontor för life science inom regeringskansliet på Näringsdepartementet. Vi gör det för att samordna politiken, tydliggöra prioriteringarna och ytterligare höja tempot i arbetet. Kontoret kommer att ledas av Jenni Nordborg, avdelningschef för Hälsa vid Vinnova.

Ska Sverige vara konkurrenskraftigt inom life science måste vi vässa arbetet med:

- Ökad innovationstakt i hälso- och sjukvården och omsorgen. Vi har en åldrande befolkning med nya komplexa vård- och omsorgsbehov. För att Sveriges invånare ska få tillgång till den bästa vården och omsorgen krävs att nya, innovativa behandlingsmetoder testas och utvecklas här.
- Fler kliniska prövningar i Sverige. Vårdprocesser måste utvecklas till att i större utsträckning omfatta forskning, innovation och utbildning. Genom samordnade prioriteringar för forsknings-, utbildnings-, vård- och näringspolitik och mellan stat, landsting och kommuner kan vi öka förändringstakten.
- Snabba på samordningen av kvalitetsregistren och nationella biobanker. Sverige har ett stort antal unika register och biobanker, men det är först när dessa samutnyttjas som industrin och den akademiska forskningen kan utnyttja deras fulla potential.
- Sverige som internationell testmarknad. I den globala konkurrensen behöver Sverige ett attraktivt erbjudande för investeringar i produktion av läkemedel och medicinteknik. Fler satsningar behövs på nationella testbäddar likt den för innovativ strålterapi, där landets sju universitetssjukhus genomför samordnade tester i klinisk miljö tillsammans med innovatörer och specialistföretag.
- Satsning på digitalisering. Dagens digitala tekniker skapar helt nya möjligheter att diagnostisera sjukdomar och föreslå individanpassade behandlingar. Med hjälp av artificiell intelligens går det att utveckla beslutsstöd för vårdpersonal som vilar på en större mängd data än någon läkare kan ackumulera under sitt yrkesliv. Sådana beslutsstöd kan göra vården och omsorgen säkrare och mer jämlik.
- Kostnadseffektiv och snabbare utveckling av nya läkemedel. Genom att integrera nya molekylära teknologier, digitala tekniker och informations- och kommunikationsteknologier för hantering av big data, samt hälso- och sjukvårdens register och biobanker kan läkemedelsutvecklingsprocessen förkortas, kostnaderna reduceras för företagen och nya effektiva och säkra behandlingar snabbare nå patienterna. Här har Sverige alla möjligheter att gå i spetsen.

Parallellt krävs fortsatt starkt stöd till universitet och högskolor. Högkvalitativ forskning och tillgång till spetskompetens är viktiga förutsättningar för att skapa en välmående life science-sektor. Sverige har inget annat val än att öka investeringarna och innovationstakten om vi ska kunna tackla framtidens hälsoutmaningar och behålla en konkurrenskraftig life science-sektor. Den svenska modellen med samverkan mellan hälso- och

sjukvård, akademi, patienter och industri är den avgörande pusselbiten för att förverkliga vår vision om att förbättra människors hälsa.

Mikael Damberg (S), närings- och innovationsminister

Helene Hellmark Knutsson (S), minister för högre utbildning och forskning

Annika Strandhäll (S), socialminister

Debattartikel från Finansdepartementet, Näringsdepartementet

Nu går vi vidare med nya optionsreglerna

Publicerad 29 juni 2017

Debattartikel av finansmarknads- och konsumentminister samt biträdande finansminister Per Bolund och närings- och innovationsminister Mikael Damberg, debattartikel, Dagens industri, 29 juni 2017.

I december förra året presenterade regeringen i en lagrådsremiss sitt förslag om skattelättnader för vissa personaloptioner. En av näringslivet mycket efterfrågad reform som syftar till att underlätta för små, unga företag att rekrytera nyckelpersoner. Det var första gången någonsin som en svensk regering föreslagit en sådan skatteförändring. För att förslaget ska gå att genomföra krävs att det godkänns av EU-kommissionen, eftersom det är att betrakta som ett stöd från regeringen till de företag som får ta del av det. Därför har regeringens förslag utformats på sådant sätt att det ska ha största möjliga chans att godkännas. Nu kan vi med stor glädje konstatera att vi lyckats med detta, då kommissionen i veckan beslutade att godkänna förslaget. Det betyder att den sänkta skatten går att införa redan 1 januari 2018.

Det är väl känt att Sverige har en av världens starkaste startup-miljöer. Små snabbväxande företag med innovativa tjänster och produkter som stärker och framtidssäkrar vårt näringsliv. Det är företag som skapar nya jobb och som ofta är drivande för att ta fram nya, smarta och mer miljövänliga lösningar.

En viktig och prioriterad uppgift för regeringens näringspolitik är därför att skapa så bra förutsättningar som möjligt för dessa företag att växa. Det handlar bland annat om konkurrenskraftiga villkor, inte minst kopplat till att attrahera och behålla kompetens – de små snabbväxande företagens största

utmaning.

Skattelättnader för personaloptioner är en av de reformer som regeringen presenterat för fler växande företag. Personaloptioner är ett sätt att möta de små företagens utmaning i att betala marknadsmässiga löner. De kan ge nyckelpersoner en chans att själva äga en del av företaget, ett löfte för framtiden för den som jobbar hårt i dag.

Den skattelättnad som regeringen presenterat innebär att en förmån av personaloption inte ska beskattas som inkomst av tjänst. Arbetsgivaren ska därför inte heller betala arbetsgivaravgifter för den. I stället beskattas den som inkomst av kapital när andelen i företaget avyttras.

Förslaget tar sikte på de företag som har störst behov av en sådan här skattelättnad. Personaloptioner ska kunna användas för att i tidiga skeden balansera den risk en anställd tar när hon eller han går in i ett ungt innovativt företag. Därför kommer skattelättnaden att gälla för små företag med färre än 50 anställda och som har en nettoomsättning eller balansomslutning på högst 80 miljoner kronor. Företaget får inte vara mer än tio år gammalt. Dessa villkor, tillsammans med andra, är också de som gett förslaget möjlighet att godkännas av EU-kommissionen.

Utmaningen med bristande tillgång till kapital för snabbväxande företag i tidiga skeden möter regeringen också genom att stimulera marknaden för riskvilligt kapital.

Det statliga riskkapitalet har reformerats genom bildandet av Saminvest, ett nationellt bolag som verkar genom fond-i-fond-metodik med uppdrag att tillsammans med privat kapital investera i utvecklingsfaser och i andra områden där det privata kapitalet i mindre utsträckning söker sig i dag.

Efter rekordsnabb utredning och beredning inom regeringskansliet kunde bolaget bildas i januari år och förhoppningen är att medfinansiera en första fond innan året är slut.

Sverige har ett av världens starkaste företagsklimat. Det konstateras i internationella rankingar och det bevisas genom det högt tryck som nu råder hos företag över hela landet.

För att hålla i den här tillväxten krävs riktade reformer och investeringar i det hållbara samhällsbygget så att små företag får möjlighet att växa till morgondagens stora arbetsgivare.

Debattartikel från Näringsdepartementet, Utbildningsdepartementet

Branschen viktig för livsmedelsstrategins förverkligande

Publicerad 05 juni 2017

Göteborgsposten, den 2 juni 2017

I januari fattade regeringen beslut om Sveriges första livsmedelsstrategi, i juni klubbas de övergripande målen i riksdagen. Fokus för politikens inriktning är att skapa ökad konkurrenskraft, stärkt lönsamhet och ökad hållbar produktion inom hela livsmedelskedjan. Beslutet är möjligt efter en bred överenskommelse med sju av åtta riksdagspartier om målen för livsmedelsstrategi fram till 2030. Riksdagsbeslutet ger en tydlig signal om att livsmedelssektorn är en av våra viktiga framtidsbranscher. Med en livsmedelsstrategi på plats har mat och jordbruk potentialen att bli Sveriges nästa framgångssaga.

Den tidigare regeringen gjorde viktiga insatser för att uppmärksamma och stärka livsmedelssektorn genom Matlandet Sverige. Vi vill ta det ett steg längre och ge ännu bättre förutsättningar för en livsmedelssektor i framkant. Det innebär att forskning, utveckling och innovation behöver stärkas i livsmedelskedjans alla led - från produktion, via förädling, distribution och försäljning till slutlig konsumtion och export. En utveckling som sätter konsumentens behov och framtidens utmaningar i centrum kommer att gynna företag och människor i hela Sverige.

Men våra visioner kan inte bara nås genom politiska beslut, arbetet måste på motsvarande sätt bäras av branschen.

I somras tillsatte därför regeringen en kontaktperson gentemot näringen. Uppdraget var tydligt. Kontaktpersonen skulle kartlägga och väcka intresse hos livsmedelskedjans aktörer till att ta egna initiativ för att bidra till livsmedelsstrategins mål om ökad konkurrenskraft, stärkt lönsamhet och

ökad hållbar produktion. Slutsatserna från arbetet blev tydligt; för att hela livsmedelskedjan ska utvecklas är det nödvändigt att näringen hittar ett bättre och mer kraftfullt sätt för att agera tillsammans. Kontaktpersonen föreslog därför att företagen tillsammans skulle bilda en organisation och kraftigt höja ambitionsnivån när det gäller innovationskraft och kompetensförsörjning.

Vi delar de här slutsatserna. Livsmedelssektorn är Sveriges fjärde största industrigren och vi är övertygade om att vi behöver en ökad samverkan mellan livsmedelsskedjans olika aktörer. Det gäller företag, branschorganisationer, akademi och myndigheter. Motsvarande samverkan finns inom andra branscher och är en viktig anledning till framgångarna för exempelvis den svenska stål- och järnindustrin.

Till vår stora glädje ser vi att många inom livsmedelsbranschen delar synen på behovet av ökad samverkan. Ett flertal företag och branschaktörer har förklarat sig beredda att påbörja en process för att etablera en samverkansorganisation med målet att skapa en livsmedelskedja i världsklass. Därför har regeringen gett Tillväxtverket i uppdrag att aktivt stötta branschens etablering av en sådan gemensam organisation, som ägs och drivs av företagen själva.

Vi går nya tider till mötes. Vi har en unik livsmedelsstrategi på plats. Och tillsammans med livsmedelssverige lägger vi nu grund för att bygga motsvarande samverkansarena som finns på många andra områden. En samlad och starkare livsmedelssektor är till nytta för hela Sverige, för ekonomin, för jobben och utvecklingen på både landsbygder och i städer.

landsbygdsminister Sven-Erik Bucht
närings- och innovationsminister Mikael Damberg
minister för högre utbildning och forskning
Helene Hellmark Knutsson

Debattartikel från Näringsdepartementet, Socialdepartementet

Fler steg för en mer välfungerande apoteksmarknad

Publicerad 21 april 2017

Debattartikel i Dagens Nyheter, 21 april 2017. Oavsett vem du är eller var du bor ska du kunna förvänta dig en bra vård. Det är en grundbult i regeringens samhällsbygge. Läkemedelshantering är en viktig del av vården och ska hanteras på ett ansvarsfullt och ändamålsenligt sätt. Regeringen aviserar nu flera steg för en mer välfungerande apoteksmarknad.

Det har gått snart tio år sedan den borgerliga regeringen avreglerade apoteksmarknaden. En ideologiskt driven privatiseringsagenda gjorde att ett väl fungerande monopol slogs sönder. Med en övertro på att marknaden löser problem av sig självt skapade den tidigare regeringen en apoteksmarknad där fokus har förskjutits från samhällsansvar till marknadstänkande. Vi kan i undersökningar se att människor upplever att tillgången till läkemedel har försämrats, exempelvis genom att man måste gå till fler olika apotek för att hitta rätt läkemedel.

När vår regering tillträdde var det självklart att adressera frågan om en mer välfungerande apoteksmarknad. Vi kan i dag presentera tre steg för en tryggare och mer ansvarsfull läkemedelshantering och en mer välfungerande apoteksmarknad.

För det första, apoteksutredningens betänkande med ett stort antal förslag för en mer välfungerande apoteksmarknad har skickats ut på remiss. Regeringen avser att under våren 2018 komma med en proposition som bygger på utredningen.

Regeringen delar utredarens bild att det finns skäl att tydligare definiera

apotekens grunduppdrag. Utredningens förslag till grunduppdrag är att tillhandahålla läkemedel på ett säkert sätt och verka för en god och kostnadseffektiv läkemedelsanvändning. Kraven på bland annat apotekens lokaler och kompetensutveckling för apotekspersonalen föreslås förtydligas.

Alla som bor i Sverige ska kunna lita på att apoteken kan leverera den medicin de behöver, även de som bor på landsbygden. I dag utgår ett särskilt stöd från staten för glesbygdsapotek. Apoteksombuden spelar också en viktig roll men även utvecklingen av e-handel. Det är av stor vikt att hitta en hållbar modell för att säkerställa tillgången till läkemedel även på landsbygden.

Viktigt för service i hela landet är också att alla konsumenter i behov av läkemedel får tillgång till produkterna inom en rimlig tid. Utredningen föreslår att huvudansvaret för att beställda läkemedel för en enskild kund kan expedieras inom 24 timmar flyttas från apoteken till partihandlare med läkemedel och att apotekens returrätt av läkemedel regleras. Det innebär att konsumentens rätt att få sina läkemedel inom rimlig tid förstärks.

I dag finns många apotek som fungerar bra, både statligt och privat ägda, men vi måste säkerställa att alla apotek håller måttet. Tillsynen av apoteksmarknaden föreslås stärkas. Utredningen föreslår bland annat förstärkt samverkan mellan de tre myndigheter som på olika sätt är inblandade, och flera sätt för Läkemedelsverket att stärka sin tillsyn så att man kan upptäcka fel och brister lättare än idag.

Genom en kommande proposition kan vi förbättra förutsättningarna för en välfungerande apoteksmarknad. Som ett andra steg förtydligar regeringen den nyckelroll som föredöme som det statliga Apoteket AB har. På en apoteksmarknad med stenhård konkurrens kan Apoteket driva utvecklingen mot ett större fokus på ansvarstagande, hälsofrämjande och hållbarhet.

Redan i dag har Apoteket målsättningen att vara en ledande hållbarhetsaktör. Miljö- och hållbarhetskrav ställs på alla leverantörer. Arbetet för att minska miljöskadliga ämnen och läkemedel i naturen genom att uppmuntra insamling av läkemedel har hög prioritet. Glädjande är att andelen medlemmar som lämnade in överblivna läkemedel ökade med hela 39 procent 2016.

Vi ser dock att det finns mer att göra. Som ägare av Apoteket kommer vi att sätta miljösmart och hållbar läkemedelsanvändning än tydligare på agendan.

Regeringen menar att Apoteket kan vara en viktig aktör för att minska de växande hälsoklyftorna genom sitt uppdrag att främja en god läkemedelsförsörjning och genom andra hälsofrämjande åtgärder. Det är viktigt att Apoteket fortsätter att stärka sin position inom områden som läkemedelsrådgivning, hög tillgänglighet på läkemedel, och olika hälsofrämjande åtgärder. Apoteket kan inom ramen för sitt uppdrag, och med ägarens tydliga stöd, ytterligare utveckla sina målsättningar inom de områden som är viktiga för att agera sjukdomsförebyggande, främja en ökad hälsa och ta ett aktivt miljöansvar. Detta, liksom övriga mål, kommer följas upp av ägaren.

Apotekets roll som föredöme på apoteksmarknaden är viktigare än någonsin och regeringen har inga planer att minska ägandet i det statliga Apoteket AB. Som aktiv ägare kommer vi att agera för att ge Apoteket de bästa förutsättningar att ta ansvar för både samhälle, människa och miljö.

Genom kommande lagförslag och en nära och aktiv ägarstyrning i Apoteket AB vässar vi de två centrala verktygen i regeringens verktygslåda för en mer välfungerande apoteksmarknad. Det gör också att vi kan föreslå att staten avslutar ett annat ägande som är en kvarleva från avregleringen.

Ett tredje steg som i dag aviseras är därför att regeringen inhämtar mandat från riksdagen att avyttra det statliga ägandet i Apoteksgruppen Holding i Sverige AB. Bolaget bildades vid avregleringen i syfte att privatisera och sälja ut ett antal apotek till småföretagare och tillhandahålla diverse servicetjänster såsom IT och inköp under uppstartsfasen. Bolaget är således en rest av den hårt kritiserade avregleringen och har idag fullgjort sitt uppdrag gentemot riksdagen. I dag fungerar bolaget som ett servicebolag till de enskilda apoteksägarna i den frivilliga fackhandelskedjan Apoteksgruppen och servicebolagets ägande är begränsat till en procent i respektive apotek.

Regeringen bedömer att det statliga ägandet i Apoteksgruppen Holding, till skillnad från det viktiga ägandet i Apoteket AB, inte är ett effektivt verktyg i syfte att förbättra apoteksmarknaden. Därför är det naturligt att staten avyttrar sitt ägande i holdingbolaget.

Läkemedel är inte vilken vara som helst. Läkemedelsmarknaden är inte vilken marknad som helst. För regeringen är det av yttersta vikt att apoteksmarknaden fungerar väl och att patienten sätts i fokus. Information, trygghet, kvalitet och hållbarhet är ledord. Med ett starkt statligt apotek som grund och kommande hårdare krav på alla apotek tar vi viktiga steg mot en mer välfungerande apoteksmarknad.

Mikael Damberg, närings- och innovationsminister

Gabriel Wikström, folkhälso-, sjukvårds- och idrottsminister

Debattartikel från Justitiedepartementet, Näringsdepartementet

”Vi satsar på kunskapslyft om immateriella tillgångar”

Publicerad 03 januari 2017 Uppdaterad 03 januari 2017

Debattartikel av Mikael Damberg, Morgan Johansson och Susanne Ås Sivborg i SVD den 3 januari. Ökad kunskap om immateriella tillgångar är ett medel att öka tillväxten i Sverige. Regeringen satsar därför 80 miljoner kronor de närmaste åren för att vi ska få ett rejält kunskapslyft inom området, skriver ministrarna Mikael Damberg och Morgan Johansson samt gd Susanne Ås Sivborg, Patent- och registreringsverket.

Kreativitet och innovation blomstrar i Sverige, inom alla sektorer, både i den traditionellt tekniska industrin liksom inom de kreativa näringarna och allt oftare i offentlig sektor. Var tionde person i världen spelar svenska dataspel och vi är kända för "det svenska popundret". En rad svenska uppfinningar som exempelvis skiftnyckeln, blixtlåset, pacemakern, Losec, Spotify, Skype och BabyBjörn har blivit banbrytande inom sina respektive områden och är numera att betrakta som världsstandard. Kort och gott så lyckas vi bra i Sverige. År efter år placerar vi oss i världstoppen i internationella rankingar när det gäller innovationsförmåga. Men tillväxt och lönsamhet då?

Vi vet att:

- 30 procent av arbetstillfällena i Sverige och 40 procent av vårt lands samlade ekonomiska värde skapas i immaterialrättsintensiva företag som är beroende av immateriella rättigheter.
- Företag som använder sig av immaterialrätt har bättre avkastning, högre löner och personal med högre kompetens jämfört med företag som inte tar hand om sina immateriella tillgångar.

- Sverige är tredje bäst på patentansökningar i Europa.

Patent- och registreringsverket har en viktig roll i att öka kunskapen och förståelsen för immaterialrätten. Behovet är stort. I en undersökning riktad mot medelstora företag svarade 90 procent av de tillfrågade företagen att de ser de immateriella tillgångarna som en viktig del av företagets övergripande strategi. Samtidigt har endast en tredjedel av företagen sina immateriella tillgångar redovisade i bokslutet. Och bara något mer än hälften av företagen har sökt immaterialrättsligt skydd. 30 procent av företagen som fokuserar på att "utveckla en teknisk produkt/tjänst/lösning" har inte sökt patent. 35 procent av företagen som fokuserar på att "bygga ett tydligt varumärke" har inte registrerat sina varumärken. Här behövs en större medvetenhet.

Sverige och svenskarna är öppna för nya lösningar. Vi går gärna före och provar nya produkter och tjänster – vilket gör att Sverige erbjuder en bra testmarknad för våra företag. Ofta följer sedan export till våra nordiska grannländer och EU:s inre marknad.

Patentskydd och skydd för andra immateriella tillgångar är i stor utsträckning lika inom Europa. Det är till exempel möjligt att med en ansökan få ett varumärke som gäller inom hela EU. Det skapar förutsebara och rättssäkra system, där både svenska och internationella aktörer känner igen sig. Det sparar tid och pengar för företag som efter hand vill expandera och ansöka om ett utökat geografiskt skydd, och en mer attraktiv investeringsmiljö för utländska finansörer som lätt kommer att kunna förstå och tillämpa även den svenska lagstiftningen.

Vi ser att näringslivet överlag ökar sina investeringar i en lång rad av immateriella tillgångar. Medvetenheten ökar successivt. Forskningsresultat, mjukvara och olika tekniska lösningar liksom unik design, varumärkeskoncept eller företagsspecifika kompetenser blir allt viktigare och värdefulla för företag. Vi ser också att de kreativa näringarna i Sverige ökar, en bransch som i stort sett uteslutande producerar produkter och tjänster av immateriellt värde.

På grund av denna utveckling har regeringen valt att ännu tydligare rikta fokus på vikten av immateriella tillgångar som ett medel för tillväxt. Regeringen satsar 80 miljoner kronor de närmaste åren för att vi ska få ett rejält kunskapslyft inom området. Detta innebär att:

- PRV utökar sina informations- och kunskapsspridande insatser riktade mot små och medelstora företag, myndigheter i innovationssystemet,

statliga forskningsfinansiärer samt universitet och högskolor.

- PRV kommer att bjuda in offentliga aktörer, myndigheter och lärosäten, vars verksamhet på olika sätt tangerar det immaterialrättsliga området, till ett forum för erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning
- Vinnova genomför forskningsutlysningar med syfte att stärka kunskapsutvecklingen och förståelsen för sambandet mellan immateriella tillgångar, innovation och ekonomisk tillväxt.
- Vinnova förstärker det ekonomiska stödet till företag för strategisk kompetens och specialiserad rådgivning i hanteringen av immateriella tillgångar.

Immateriella tillgångar utgör en allt större del av företagens värde. Det vet vi med stor säkerhet. Det är därför avgörande både för de enskilda företagens och för Sveriges konkurrenskraft att våra företag har tillgång till de bästa metoderna att hantera dessa tillgångar.

Mikael Damberg (S)

närings- och innovationsminister

Morgan Johansson (S)

justitie- och migrationsminister

Susanne Ås Sivborg

generaldirektör Patent- och registreringsverket

Debattartikel från Finansdepartementet, Näringsdepartementet

Så blir reglerna för personaloptioner

Publicerad 19 december 2016 Uppdaterad 19 december 2016

Finansminister Magdalena Andersson, finansmarknads- och konsumentminister samt biträdande finansminister Per Bolund, närings- och innovationsminister Mikael Damberg, debattartikel, Dagens Industri, 18 december 2016. På tisdag föreslår regeringen i en lagrådsremiss en skattelättnad för vissa personaloptioner. Vi har på flera punkter lyssnat på remissinstanserna.

Sverige är ett av världens mest innovativa och konkurrenskraftiga länder med ett näringsliv i världsklass. Här finns stora globala företag som har varit med och drivit utvecklingen sedan industrialiseringen startade. Företag som genom tiderna har lyckats återuppfinna sig själva och behålla sin starka ställning.

Här finns också en av världens starkaste startupmiljöer – små, snabbväxande företag med innovativa tjänster och produkter som tar världen med storm. Det är företag som skapar nya jobb, men som också ofta är drivande för att ta fram nya, smarta och mer miljövänliga lösningar.

En utmaning som dessa små, innovativa och snabbväxande företag möter är att få tillgång till tillräckligt med kapital och de får som en konsekvens av det svårt att betala marknadsmässiga löner. Därför kan de ha svårt att attrahera rätt kompetens, vilket är avgörande för deras utveckling. Det är inte självklart för en kvalificerad tekniker att lämna ett tryggt och välbetalt jobb på ett etablerat storföretag för en riskfylld men spännande resa, många gånger till lägre lön.

Personaloptioner är ett sätt att möta den här utmaningen. De kan ge

nyckelpersoner en chans att själva äga en del av företaget, ett löfte för framtiden för den som jobbar hårt i dag. Därför föreslår regeringen i morgon i en lagrådsremiss en skattelättnad för vissa personaloptioner.

Det innebär att en sådan förmån inte ska beskattas som inkomst av tjänst. Arbetsgivaren ska därför inte heller betala arbetsgivaravgifter för den. I stället beskattas den som inkomst av kapital när andelen i företaget avyttras. Detta är en lösning som utgår från det utredningsförslag som regeringen tog emot tidigare i år.

Det finns de som hävdar att utredningens förslag är för snävt i sin utformning, att regeringen borde titta på ett helt nytt förslag för beskattning av personaloptioner. Det vore olyckligt, eftersom det då skulle ta flera år innan en förändring kan vara på plats.

Utredaren har ringat in de företag som har störst behov av en sådan här skattelättnad. Personaloptioner ska kunna användas för att i tidiga skeden balansera den risk en anställd tar när hon eller han går in i ett ungt innovativt företag. Medelstora företag har normalt sett redan genomgått sin första, mer riskfyllda tillväxtperiod.

För att så gott det går ringa in de företag som har störst behov av stöd och få bäst möjlighet att godkännas av EU-kommissionen har skattelättnaden ett antal villkor. Den kommer gälla för små företag med upp till 50 anställda och arbetande delägare samt en nettoomsättning eller balansomslutning på högst 80 miljoner kronor. Företagen får inte vara i ekonomiska svårigheter.

Regeringen har på flera punkter lyssnat på remissinstanserna. Gränsen för när ett företag räknas som nystartat har flyttats till tio år. Reglerna har gjorts mer generösa så att även befintliga ägare kan omfattas. De administrativa kraven har minskats. Regeringen vill också skydda arbetstagare i de fall då personaloptionerna inte får det värde de är tänkta att ha. Den som får personaloptioner ska vara anställd, arbeta, och få lön.

Ett hållbart samhällsbygge förutsätter moderna och innovativa företag som skapar arbetstillfällen i olika delar av landet. Regeringen har satt upp ett ambitiöst jobb mål och genomför omfattande gemensamma investeringar för att uppnå det. Den svenska modellen ska utvecklas och vår framgång ska byggas med modernitet, kunskap och kreativitet. Det kräver att små företag har goda möjligheter att växa för att bli morgondagens stora arbetsgivare.

Vi har därför redan genomfört en rad förändringar för att uppdatera svensk

innovationspolitik och för att lyfta startupbolagens intressen i regeringens arbete. Vi undersöker hur vi kan förenkla och påskynda processen för rekrytering av kvalificerad arbetskraft utanför EU. Vi har reformerat det statliga riskkapitalet så att det i högre utsträckning når innovativa företag i tidiga skeden. En särskild funktion har skapats på Näringsdepartementet med fokus på startupbolagen. Exportfrämjandet stöps om för att bättre kunna möta dessa företag, som ofta är globala från dag ett.

Nu går vi längre genom att underlätta för dessa företag som framtidssäkrar svenskt näringsliv att attrahera den kompetens som behövs för att växa. Under förutsättning att EU-kommissionen godkänner förslaget, kan det träda i kraft redan den 1 januari 2018.

Magdalena Andersson
Finansminister

Per Bolund
Finansmarknads- och konsumentminister, biträdande finansminister

Mikael Damberg
Närings- och innovationsminister

Regeringskansliet

Debattartikel från Näringsdepartementet, Socialdepartementet,
Utbildningsdepartementet

Regeringen satsar på life science

Publicerad 01 december 2016 Uppdaterad 01 december 2016

Helene Hellmark Knutsson, Gabriel Wikström och Mikael Damberg, debattartikel, Dagens Medicin, den 28 november 2016. I den forskningspolitiska proposition som regeringen presenterar i dag föreslår vi en successiv höjning av de årliga anslagen till forskning och innovation med över 3 miljarder kronor till 2020.

Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation, där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation driver på samhällets utveckling, stärker näringslivets konkurrenskraft, utvecklar välfärden och svarar upp mot de samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt.

Därför investerar regeringen i att bygga ett modernt kunskapssamhälle med högkvalitativ forskning som stärker närings- och samhällslivet i hela Sverige. Regeringen föreslår en successiv höjning av de årliga anslagen till forskning och innovation med över 3 miljarder kronor till 2020. Satsningarna och forsknings- och innovationspolitikens inriktning utvecklas i den forskningspolitiska proposition som regeringen presenterar i dag.

Regeringens ambition är att värna den fria forskningen samtidigt som forsknings- och innovationspolitiken prioriterar samhällsutmaningar som är relevanta för vår tid och vårt samhälle. En av dessa prioriterade samhällsutmaningar handlar om hälsa och livsvetenskap.

Regeringen föreslår i den forskningspolitiska propositionen att Vetenskapsrådets forskningsanslag för medicinsk forskning successivt ska öka och till 2020 tillföras 115 miljoner kronor. Vetenskapsrådet ska för dessa medel genomföra tre forskningssatsningar för att möta hälsoutmaningen:

- en nationell forskningsinfrastruktur för biobanker, och en ny satsning på tvärsektoriell registerbaserad forskning,
- en förstärkning av klinisk behandlingsforskning, och stöd för att stimulera tematiska forsknings- och innovationssamarbeten, och
- forskning för att angripa det växande problemet med antibiotikaresistens.

För att omsätta ny kunskap till tillämpning gör regeringen också stora satsningar på innovation. Fem så kallade samverkansprogram har lanserats, varav life science är ett. Inom ramen för dessa samverkansprogram avser vi nu att – via Vinnova – satsa 400 miljoner kronor på strategiska innovationsområden, så kallade SIOs. Life science är ett av dessa innovationsområden.

Regeringen gör vidare en satsning på biologiska läkemedel. Syftet är att skapa en unik innovationsmiljö för att överbygga steget från forskning till industriell produktion av biologiska läkemedel. För detta ändamål avsätts 90 miljoner kronor nästa år till Vinnova.

Regeringen prioriterar också att öka de forskningsmedel som går direkt till universitet och högskolor – de så kallade basanslagen – med 1,3 miljarder kronor i successiv upptrappning till år 2020. Erfarenhetsmässigt kommer cirka en tredjedel av dessa medel att komma medicinområdet tillgodo. Regeringen kommer vidare att stimulera universitet och högskolors samverkan med näringsliv och samhälle genom ekonomiska incitament.

Forskningsrådet Forte ges nya medel genom en satsningen som fram till 2020 innebär att 115 miljoner kronor kommer att avsättas till tillämpad välfärdsforskning och forskning om välfärdens kvalitet, styrning och processer.

Sverige har de grundläggande förutsättningar som behövs för att vara internationellt konkurrenskraftigt och attraktivt inom life science. Vi har unika datamaterial och register, en internationellt stark forskning och utbildning, en modern och avancerad infrastruktur, stora och små företag inom life science samt en hälso- och sjukvård av hög internationell standard.

Den stora utmaningen för Sverige är att stärka samverkan mellan akademi, näringsliv och hälso- och sjukvård för att bli mer internationellt attraktivt för investeringar i life science-sektorn. Därigenom kan vi, utöver arbetstillfällen och växande företag, också åstadkomma förbättringar och utveckling inom hälso- och sjukvården. Regeringen har därför sedan sitt tillträde för två år

sedan haft life science-frågorna högt på agendan.

En avgörande pusselbit för att för att locka kompetens och investeringar internationellt är dock att vi kan fortsätta erbjuda attraktiva forsknings- och innovationsmiljöer. Därför väljer regeringen att tillföra ytterligare resurser till forskning och innovation inom life science.

Debattartikel från Näringsdepartementet

Nu stärker regeringen förutsättningarna för att minska industrins utsläpp

Publicerad 18 oktober 2016 Uppdaterad 18 oktober 2016

Debattartikel i Sydsvenskan den 17 oktober 2016. I samband med Industridagen 2016 i Malmö ger regeringen här beskedet att den anslår 35 miljoner kronor till Energimyndigheten, pengar som ska gå till innovationsfrämjande insatser och minskade processutsläpp. Det skriver näringsminister Mikael Damberg (S) och Isabella Lövin (MP), minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat.

I december 2015 enades världens länder om ett historiskt klimatavtal i Paris. Avtalet träder i kraft den 4 november, snabbare än någon vågat hoppats på. Vi har fortfarande möjlighet att begränsa utsläppen under två grader och siktar på att hamna under 1,5 grad. Sverige har som mål att vara ledande i det globala klimatarbetet och att bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer.

Trots att svensk industris utsläpp har minskat med 24 procent sedan 1990 och tillhör de minst utsläppsintensiva i en global jämförelse står den fortfarande för nästan en fjärdedel av Sveriges växthusgaser. Svensk stålindustri är till exempel bland de mest klimatsnåla i världen och medvetenheten om utmaningen och insikten om behov av utveckling är stor. Men trots omfattande investeringar i effektivare produktion är det med nuvarande teknik svårt att minska de processrelaterade utsläppen ytterligare i Sverige. Tekniksprång kommer att vara nödvändiga.

Samtidigt med arbetet mot en mer hållbar produktion står också till exempel stålindustrin inför stora utmaningar. Konkurrensen blir allt tuffare och det finns en stor global överproduktion efter Kinas omfattande utbyggnad av nya stålverk. Nästa generations handelssystem för utsläppsrätter kommer på sikt också att öka kostnaderna för utsläpp i EU och det understryker också behovet av ett tekniskifte för att kunna sänka både utsläppen och konkurrera på en tuff världsmarknad.

Detta är en stor utmaning för industrin men också för Sverige. Målet om att bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer förutsätter såväl ett omfattande och långsiktigt arbete för en hållbar produktion för minskade utsläpp som en ökad konkurrenskraft för att säkra jobb och exportintäkter.

Vi menar att Sverige har mycket goda förutsättningar att lyckas med detta och vi välkomnar det samarbete som inletts mellan stålföretaget SSAB och de statliga bolagen LKAB och Vattenfall för att undersöka hur vätgas kan ersätta kol som energikälla i stålproduktionen. Det är ett långsiktigt projekt men skulle kunna leda till att stålprocessen som idag ger stora koldioxidutsläpp istället bara resulterar i vanligt vatten som restprodukt. Det skulle ge en enorm klimatnytta globalt men också en teknisk utveckling som skapar tillväxt för Sverige och ger de företag som går först med ny klimatsnål teknik stora konkurrensfördelar och nya marknader.

När det gäller de industriella utsläppen som uppkommer vid produktion av råvaror som stål, cement och kemivaror - alltså industrins processutsläpp - har fokus inte legat på tekniksprång, något som beror på att investeringshorisonterna är långa och kostnaden hög. Det är helt enkelt inte ekonomiskt lönsamt på kort sikt trots att det skulle vara en ytterst viktig klimatåtgärd och helt nödvändigt på sikt. Regeringen är medveten om industrins dilemma men ser också att en stor insikt hos näringslivet som är angeläget om att minska sina utsläpp. Globalt är det också en fråga om företagens överlevnad när världens länder enats om att utsläppen måste minska. De som klarar klimatomställningen kommer att ta marknadsandelar från dem som inte gör det.

Sverige ska ta sitt ansvar för klimatavtalet och driva en ambitiös hållning i EU:s utsläppshandelssystem, det är grunden för arbetet. Men i systemet ska också de företag som ligger i framkant gynnas, det driver klimatinnovation och skapar jobb i Sverige.

För att understödja industrins långsiktiga arbete för ett tekniksprång anslår regeringen nu därför 35 miljoner kronor till Energimyndigheten för

innovationsfrämjande insatser och minskade processutsläpp. Det handlar om ett strategiskt arbete i samverkan med näringslivet, lärosäten, institut och andra myndigheter. Bland insatserna ingår exempelvis förstudier och test- och demoverksamhet som ska minska utsläppen och samtidigt bidra till de tekniksprång som är nödvändiga. Uppdraget är en del av regeringens satsning på strategiska samverkansprogram, där innovativa lösningar utvecklas i samverkan mellan privat och offentlig sektor för att möta stora samhällsutmaningar.

Minskade klimatutsläpp är en förutsättning för vår framtida konkurrenskraft och Sverige har ett gott utgångsläge. Nu stärker regeringen förutsättningarna för att minska industrins utsläpp. Sverige är ett av världens mest innovativa länder och vi är starka inom teknik som minskar miljöpåverkan. Nästa stora svenska tekniksprång kan ge mycket gynnsamma förutsättningar för att nå de globala och nationella klimatmålen samtidigt som det skapar jobb och tillväxt i Sverige.

Närings- och innovationsminister Mikael Damberg

Minister för internationellt utvecklingssamarbete och klimat samt vice statsminister Isabella Lövin

Debattartikel från Näringsdepartementet, Utbildningsdepartementet

Vårt löfte till barnen – mer teknik i skolan

Publicerad 23 augusti 2016 Uppdaterad 23 augusti 2016

Utbildningsminister Gustav Fridolin och Näringsminister Mikael Damberg, debattartikel, Aftonbladet debatt, 23 augusti 2016 Eleverna ska få den teknikundervisning de har rätt till – och minst 200 undervisningstimmar.

En allt större del av vår vardag blir digital. I dag handlar vi mat, lyssnar på musik och läser tidningen på vår telefon. Kontakten med myndigheter och företag sker allt oftare på digital väg. En grundläggande förståelse för teknik är central för att kunna delta aktivt i samhällslivet.

Att alla barn får med sig teknisk och digital kompetens i livet är i grunden en demokratifråga.

Digitaliseringen är en av de stora drivkrafterna för dagens samhällsomvandling. I näringslivet omdefinierar den digitala tekniken gamla branscher, kastar gamla affärsmodeller över ända och skapar förutsättningar för effektivare resursanvändning och helt nya produkter.

Oavsett vilka framtidsdrömmar våra barn har och oavsett om de väljer att bli musikproducenter, byggnadsingenjörer, förskollärare eller industriarbetare så kommer deras yrkesliv att vara kantade av ettor och nollor. Regeringen arbetar nu målmedvetet för att skolan ska sluta digitala klyftor och ge alla elever de kunskaper och färdigheter man behöver för livet och arbetslivet.

Det handlar också om vilket land Sverige kan vara. Tekniskt kunnande och digital kompetens blir allt mer avgörande för att människor ska kunna hävda sig på arbetsmarknaden, men också för att länder ska kunna hävda sig i den globala ekonomin.

En av näringslivets största utmaningar är att rekrytera rätt kompetens för att kunna fortsätta bedriva en kvalificerad och globalt konkurrenskraftig verksamhet med bas i Sverige. Denna bild bekräftas av SCB som förutspår att det kommer att saknas 100 000 ingenjörer och yrkesutbildade inom teknik i Sverige år 2030. I regeringens industrisamtal har industrin lyft oro över att skolans teknikämne idag ofta får en undanskymd plats i skolan.

Detta bekräftas också av Skolinspektionen som 2014 genomförde en kvalitetsgranskning av teknikundervisningen och då drog slutsatsen att teknikämnet alltför sällan utgår från elevernas intressen, behov och erfarenheter och inte blir tillräckligt intressant för eleverna. Det konstateras att skolor och lärare av olika anledningar har svårt att skapa de förutsättningar som krävs för att eleverna ska kunna utveckla de förmågor som anges i kursplanen.

Skolinspektionens granskning visar att flera skolor har avsatt mindre än 100 timmar för detta under hela grundskolan. Det räcker inte.

Om inte ungas tekniska intresse tas till vara och får växa drabbar det industrins kompetensförsörjning, men också skolans egen. På samma sätt som vi har brist på ingenjörer har vi en särskilt allvarlig brist på lärare i teknik- och naturorienterade ämnen.

Det enda sättet att långsiktigt möta en sådan utmaning börjar just i skolan.

I samband med att regeringen lägger fram förslag på en stadiindelad timplan lyfter vi därför teknikämnet och avsätter en egen garanterad undervisningstid för teknikämnet om minst 200 timmar i grundskolan. Eleverna ska få den teknikundervisning de har rätt till och behöver för framtiden.

Regeringen har också gett Skolverket i uppdrag att ta fram förslag till nationella IT-strategier för skolan. I de redovisade förslagen ges underlag för hur programmering kan göras till ett viktigt inslag i undervisningen i framför allt matematik och teknik, men även i ämnen som samhällskunskap.

Programmering i den bredare bemärkelsen går inte bara ut på att skriva kod utan handlar även om kreativ problemlösning, logiskt tänkande och strukturerat arbetssätt. Genom att eleverna får bekanta sig med programmering som en naturlig del av undervisningen skapas också förutsättningar för en jämnare könsfördelning i utbildnings- och yrkesval längre fram.

Ett synliggjort teknikämne med säkrad undervisningstid och programmering som en naturlig del av flera ämnen kan ge eleverna grundläggande kunskaper för att kunna hantera sin vardag.

Det ger ett av de nödvändiga och efterfrågade svaren på hur vi möter företagens långsiktiga kompetensförsörjning. Det moderniserar Sverige och är ännu ett viktigt steg i regeringens samhällsbygge.

Gustav Fridolin, utbildningsminister (MP)

Mikael Damberg, näringsminister (S)

Debattartikel från Utrikesdepartementet

Sverige och Italien tillsammans för ett konkurrenskraftigt och digitalt Europa

Publicerad 26 maj 2016 Uppdaterad 26 maj 2016

Världen har blivit digital. Avstånden mellan länder, marknader och personer minskar. Digitaliseringen stödjer vår vision för den inre marknaden, dvs. en ekonomi utan gränser. Frågan om hur man anpassar den inre marknaden till att bli en modern digital ekonomi är fortsatt högt prioriterad i EU. Det är också en viktig fråga för såväl innovativa teknologiföretag som för mer traditionella industri. Idag träffas EU:s länder i Bryssel för att diskutera fördjupningen av EU:s digitala inre marknad. I ett nytt samarbete kraftsamlar nu Sverige och Italien för att främja ett mer konkurrenskraftigt och digitalt Europa.

Gränsöverskridande e-handel

Allt fler handlar regelbundet på nätet. Men trots att e-handeln är populär inom EU:s länder sker endast en liten del av denna handel över landgränserna. Under 2015 gjorde bara cirka 15 % av Europas konsumenter gränsöverskridande inköp på nätet. Vi måste verka för att undanröja de hinder som finns kvar så att företag kan nå ut till en större publik, växa och fortsätta utveckla innovationer. Låt oss frigöra den inre marknadens fulla tillväxtpotential.

Ett led i detta är att våra konsumenter får tillgång till ett brett utbud av

kvalitativa varor och tjänster till ett överkomligt pris . De behöver få tydlig information om sina rättigheter och tillgängliga erbjudanden, utan att bli diskriminerade på grund av nationalitet eller hemvist.

En väg framåt är att förebygga omotiverad geoblockering, dvs. då en konsument nekas tillgång, eller hindras från att få tillgång, till kommersiella erbjudanden på grund av sin nationalitet eller sitt hemvist. Sveriges och Italiens regeringar ser fram emot ett ambitiöst lagstiftningsförslag från EU-kommissionen om geoblockering, där denna typ av diskriminering förebyggs. Förslaget behöver ge Europas e-handlare rättslig klarhet i fråga om hur konsumenter som handlar över gränserna ska behandlas samt främja en konsekvent tillämpning av reglerna inom EU.

Sverige och Italien menar att EU-kommissionen hittills är inne på rätt linje och att medlemsstaterna behöver samarbeta för att stärka den gränsöverskridande e-handeln till förmån för både konsumenter och företag i Europa.

En relaterad fråga rör konsumenters rätt att ta med digitalt innehåll som de prenumererar på i sitt hemland, t.ex. film- eller musikströmningstjänster, över gränsen till ett annat EU-land. Idag är det möjligt att göra detta då man reser upp från Palermo till Bolzano eller ner från Kiruna till Malmö. Konsumenten riskerar dock att mista dem då hen reser från Bolzano till Innsbruck eller från Malmö till Köpenhamn. På en verkligt gemensam marknad är detta inte rimligt.

Fritt informationsflöde

För EU:s del står exporten av digitalt levererbara tjänster för 25 % av exportvärdet. Näringslivet och handeln är helt beroende av informationsflödet. Uppgifter måste överföras för att möjliggöra handel, och för att företag ska kunna drivas på ett effektivt sätt. Gränsöverskridande informationsflöden behövs för att tillvarata potentialen i fråga om s.k. big data, molntjänster och sakernas internet (internet of things). Alla dessa är exempel på teknik som ger företag möjlighet att erbjuda konsumenter mer skräddarsydda erbjudanden. Ett fritt flöde av data och information är inte bara avgörande för e-handlare och nystartade företag utan även för mer traditionella företag inom industrin. Information måste kunna flöda fritt för att stimulera innovation och konkurrenskraft men samtidigt måste även ett tillbörligt skydd av personuppgifter finnas.

EU-kommissionen ska enligt plan presentera ett förslag om fria

informationsflöden i år. Det är viktigt att förslaget undanröjer alla former av omotiverade begränsningar av det fria informationsflödet på den inre marknaden. Förslaget bör även beakta behovet av fria informationsflöden i ett bredare internationellt sammanhang. Öppenhet gentemot resten av världen är en förutsättning för europeiska företag, bl.a. för att underlätta handel, samarbete och innovation. Det är helt avgörande att vi inte, i takt med att den globala handeln blir alltmer digitaliserad, rör oss mot nya former av protektionism.

Ultrasnabbt bredband, forskning och utveckling

EU:s digitala agenda fastställer mål för bredbandstäckningen i alla EU-länder till år 2020, nämligen att alla medborgare ska ha tillgång till internet med en hastighet på 30 Mbps och att 50 % av alla hushåll ska ha ett internetabonnemang med 100 Mbps. Mot bakgrund av den innovationshastighet vi upplever i dagsläget anser Italien och Sverige att EU bör börja underlätta spridning av och investeringar i ultrasnabba och framtidssäkra nätverk som klarar att leverera tjänster med en hastighet av 1 Gbps. FoU-sektorn kommer att spela en nyckelroll i detta hänseende.

Delningsekonomin

Delningsekonomin visar på nya lovande sätt att göra affärer, bl.a. genom att identifiera outnyttjad kapacitet för att bättre matcha utbud och efterfrågan. Nystartade företag och nya tech-företag använder sig i allt högre grad av delningsekonominns möjligheter och nya internetbaserade affärsmodeller. Många av dessa affärsmodeller erbjuder konsumenterna ökad insyn samt större valmöjligheter. I en rapport från år 2014 uppskattade PWC den globala delningsekonominns värde till ca 11 miljarder euro. Värdet beräknades stiga till 287 miljarder euro år 2025.

Sverige och Italien välkomnar kommissionens syn på delningsekonomin i strategin för den inre marknaden som kom 2015. På detta område bör vi inte driva fram ny lagstiftning alltför snabbt. Alla framtida åtgärder på detta område bör syfta till att stödja innovativa företagare, små och medelstora företag och nystartade företag samt nya och innovativa affärsmetoder som bidrar till tillväxt.

Vi har utvecklat ett bra förhållningssätt i våra länder som vi tror kan bidra till den ansats som EU-kommissionen har.

Fokus bör ligga på att förtydliga hur de existerande reglerna ska tillämpas på

företag inom delningsekonomin. Nyetablerade företagare, mer traditionella leverantörer och konsumenter försöker alla finna sin plats på en föränderlig marknad. Nya affärsmodeller och nya tekniska lösningar kan innebära olika fördelar och risker för konsumenterna, och behöver bli föremål för riktad bedömning och respons. På områden där nya åtgärder bedöms vara nödvändiga bör man uppmärksamma specifika luckor eller på oklarheter i lagstiftningen som skulle kunna utgöra hinder för innovativa affärsmöjligheter.

Den globala digitala ekonomins snabba tekniska utveckling erbjuder oss nya möjligheter vad gäller hållbar tillväxt och konkurrenskraft. Europa måste skapa bästa tänkbara förutsättningar för att dessa möjligheter ska utnyttjas i syfte att stärka den inre marknaden, skapa nya arbetstillfällen och förbättra villkor och erbjudanden för konsumenterna.

Det är en sådan union vi vill ha: en union som kan leverera och verkligen skapa skillnad för alla våra medborgare.

Mikael Damberg, närings- och innovationsminister, Sverige

Sandro Gozi, statssekreterare för EU-frågor, Italien

Debattartikel från Finansdepartementet, Näringsdepartementet

Fintech en allt viktigare exportvara

Publicerad 19 januari 2016 Uppdaterad 19 januari 2016

Finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund och närings- och innovationsminister Mikael Damberg, debattartikel, Di Digital, den 19 januari 2016.

Sverige har en stolt tradition av omfamna ny teknik och nya trender. Digitaliseringens första steg lade grunden för hemdatorn och mobiltelefonen. Vi befinner oss nu mitt inne i en stark digitaliseringsprocess, där allt fler tjänster som vi efterfrågar tillgodoses genom mobilen.

De teknologiska framstegen skapar nya möjligheter för den finansiella sektorn som de senaste åren har gjort stora investeringar för att möta efterfrågan. I Sverige har detta resulterat i en rad nya framgångsrika bolag inom den sektor som nu kallas för fintechsektorn. Dessa bolag drar nytta av digitaliseringen och kan erbjuda kostnadseffektiva finansieringstjänster till låga kostnader.

För regeringen är export och främjande prioriterat. I stället för enbart en handelsminister har vi 24 stycken. Alla ministrar har ansvar för att främja Sverige utomlands. Under 2015 genomförde regeringens alla statsråd en främjarresa varannan dag. Hela 186 främjarresor genomfördes under förra året. Idag inleder finansmarknadsminister Per Bolund en två dagar lång främjanderesa till Hongkong med några av Sveriges nyskapande fintechbolag. Fintechdelegationen, där företag som Tink, Lendify och Toborrow, ingår kommer att träffa företrädare för Hongkongs finansmyndigheter och ges möjlighet att lära sig mer om de förutsättningar som gäller för att göra affärer i Hongkong.

Sverige har rätt förutsättningar för att få bolag inom fintechindustrin att växa och blomstra. Vi har en hög internetvana och en förändringsbenägen befolkning, detta är två mycket viktiga faktorer bakom framgången. Hongkong är Östasiens finansiella centrum med en hög grad av

företagsvänlighet. Det är en utvecklad ekonomi men svenska fintechbolag kan dra nytta av att ligga lite före sina motsvarigheter i Hongkong.

Den digitala omställningen kräver att både näringsliv och offentlig sektor söker nya sätt att bedriva och utveckla sin verksamhet på. Fintechbolagen och andra "born globals" är företag som genom sina framgångar riktar världens ögon mot Sverige och därmed är ökar vår attraktionskraft. De spelar även en viktig roll i att främja innovationsklimatet här hemma.

Regeringens exportstrategi har lagt ett särskilt fokus på att stärka möjligheterna för små och medelstora företag att nå ut och att lyckas i världen. Det är hos dessa som flera av framtidens exportsuccéer kommer att finnas, och det är där som majoriteten av nya arbetstillfällen skapas. Genom digitaliseringen har världen aldrig varit närmare.

Regeringskansliet

Debattartikel från Näringsdepartementet

Debattartikel i DN av Mikael Damberg

Publicerad 17 januari 2016 Uppdaterad 17 januari 2016

DN Debatt söndag 17 januari

Stora delar av svensk industrin går nu starkt framåt. Allt oftare kommer besked om nya investeringar, nya försäljningsrekord och nyanställningar. Men vi är också mitt uppe i den fjärde industriella revolutionen där digitalisering och automatisering radikalt förändrar förutsättningarna för industriell produktion.

Sverige har en lång och framgångsrik industritradition. Samtidigt finns det en bild av att Sverige inte längre är en industrination och att tillverkning i Sverige tillhör det förflutna. Att detta var den borgerliga regeringens syn på industrin blev inte minst tydligt när Fredrik Reinfeldt deltog vid World Economic Forum i Davos och dömde ut svensk industri som "basically gone".

Inget kunde vara mer fel. Det är sant att tillverkningens andel av BNP har minskat. Men industrin är större än tillverkningen. För att förstå industrins betydelse för Sverige måste man också inkludera de industrinära tjänsterna och då står industrin för en femtedel av landets ekonomi och sysselsätter omkring en miljon människor. Industrin står också för 77 procent av det samlade exportvärdet. Sverige är kort sagt en modern industrination där industrins utveckling och konkurrenskraft är helt avgörande för jobben i hela Sverige och för vår gemensamma välfärd.

Därför är det allvarligt för Sverige att svensk industri förlorade många högproduktiva och konkurrenskraftiga jobb under finanskrisen och att återhämtningen har dröjt samtidigt som vi möter en allt hårdare konkurrens från omvärlden. Tillväxtekonomierna i Asien satsar offensivt och vi ser ett globalt skifte i världsekonomi och kunskapsbas österut.

Därför kommer regeringen senare i veckan att lägga fram en nyindustrialiseringsstrategi för Sverige. Syftet är att göra Sverige ännu mer attraktivt för nya investeringar, att svensk industri ska klara av den allt snabbare tekniska utvecklingen och att antalet högkvalificerade jobb ska öka. Vi har identifierat fyra utmaningar som den svenska industrin står inför.

1. Digitalisering. Just nu pågår en snabb strukturomvandling där inbäddade och uppkopplade fabriker och produkter revolutionerar industrin. Men många svenska industriföretag hänger inte med och riskerar därför att konkurreras ut i onödan.
2. Hållbarhet. Delar av den svenska industrin är inte tillräckligt resurseffektiv. Hållbar produktion och produkter kan vara en svensk styrka även framöver. Men svensk industri bör flytta fram sina positioner ytterligare.
3. Kompetens. Svensk industri får allt svårare att rekrytera den kompetens som behövs för att konkurrera på världsmarknaden. Var femte rekrytering misslyckas helt. Utbildningars kvalitet och relevans är ofta för låg och omställningen från gamla till nya jobb behöver underlättas.
4. Innovationskraft. Svenska forskning- och innovationsmiljöer möter hård konkurrens. I motsats till de flesta jämförbara konkurrentänder har företagets FoU-investeringar som andel av BNP sjunkit kraftigt i Sverige.

Dessa fyra utmaningar måste hanteras för att svensk industri ska få bästa möjliga förutsättningar att öka sina marknadsandelar på en växande världsmarknad. Därför fokuserar vi särskilt på dem i den kommande strategin. Regeringen arbetar naturligtvis också vidare med en lång rad andra frågor som är centrala för ett konkurrenskraftigt företagsklimat. Det behövs en brett förankrad och långsiktig energipolitik som säkrar en fungerande energiförsörjning och som ger industrin stabila spelregler.

Den industriella produktionen sker i regel i globala värdekedjor som kan delas in i tre produktionssteg: "för-produktionsaktiviteter", "produktionsaktiviteter" och "efter-produktionsaktiviteter". För-produktionsaktiviteter är exempelvis forskning och utveckling och design. Produktionsaktiviteter är själva tillverkningsprocessen. Efter-produktionsaktiviteter är marknadsföring, försäljning och andra tjänster. Dessa tre produktionssteg äger rum i olika delar av världen och sammanfogas till en produkt till konsumenten. Volvo XC90 är ett bra exempel på Sverige roll i de globala värdekedjorna. Som ett av få länder i världen finns här en kompetens att utveckla och tillverka en bil från idé till färdig produkt. Men även om bilen utvecklats och byggts ihop på Hisingen i Göteborg består den av

uppemot 10 000 delar från leverantörer i ett hundratal länder.

Vi kan idag redovisa nya siffror från Näringsdepartementets analysavdelning som visar de tre produktionsfaserna i svensk industri och där framgår att antalet anställda har sjunkit i såväl produktionsfasen som i efterproduktionsfasen – med 16 respektive 17 procent sedan finanskrisen 2008. Antalet anställda i förproduktionsfasen har inte minskat, men endast ökat med tre procent.

För- och efterproduktionsaktiviteter visar i redovisningen ofta högre förädlingsvärde än själva produktionsaktiviteten vilket har gjort att tillverkningen ofta har underskattats. I själva verket är ofta närhet mellan de olika delarna av produktionen en nyckel till framgång då konkurrensen ökar. Utan kärnverksamheten - tillverkningen - riskerar vi på sikt att förlora de övriga produktionsstegen och då minskar möjligheten att "koppla på" aktiviteter med högre förädlingsvärden – såsom forskning och utveckling i förproduktionsfasen och exempelvis datahantering, marknadsföring och service i efterproduktionsfasen. Slutsatsen är att tillverkning i Sverige är avgörande för jobben och den ekonomiska utvecklingen i Sverige.

Samtidigt har de ekonomiska förutsättningarna för industriell produktion i Sverige stärkts under senare år. Produktionstekniken har också utvecklats snabbt och med en allt högre grad av automatisering i tillverkningen blir lönekostnaden i produktionsfasen mindre avgörande. Tillsammans skapar ett fönster för nyindustrialisering i Sverige.

Inom kort presenterar jag regeringens nyindustrialiseringsstrategi. Då startar jag också direkt arbetet med en handlingsplan med konkreta åtgärder för att underlätta industrins omställning i dialog med industrins företag, fack och branschorganisationer.

Regeringen har satt ett mål för jobben. Antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin ska öka så vi att Sverige har lägst arbetslöshet i EU år 2020. En konkurrenskraftig och stark industri är en viktig förutsättning för att målet nås och därmed en prioritering för regeringen.

Mikael Damberg, närings- och innovationsminister

Debattartikel från Utrikesdepartementet

Ny strategi ska öka exporten i Västra Götaland

Publicerad 29 oktober 2015 Uppdaterad 03 november 2015

Debattartikel av Mikael Damberg i Göteborgsposten 29 oktober. Sverige är en framgångsrik industrination med en lång och stolt tradition av starka innovativa svenska företag som har vunnit mark över hela världen.

Sverige har en stor öppenhet i handeln gentemot omvärlden. Det har gynnat våra svenska företag, dels genom att de fått bättre tillträde till nya och större marknader, dels genom ett ständigt tryck till förnyelse för att klara den internationella konkurrensen.

Det har även gynnat konsumenter som genom den öppna handeln kunnat få ta del av fler och billigare produkter. Sverige har också haft ett väl fungerande samarbete mellan staten och näringslivet som gagnat svenska företag, såväl stora som små. I en föränderlig värld har samspelet över tid justerats och vidareutvecklats för allas bästa. Jag kan stolt konstatera att vi tillsammans har bidragit till att svenska företag idag är kunskapsorienterade, innovativa, digitaliserade och besitter en stor tillväxtpotential.

Flera av de många världsledande företag som byggt Sverige genom export och tillväxt har sina rötter i Göteborg. Starka och välkända industriklenoder såsom Volvo och SKF är direkt synonyma med Göteborg. De har tidvis inte bara burit Göteborg utan även hela Sverige på sina axlar. En annan stöttepelare är Göteborgs hamn som svarar för en stor del (30 procent) av all export från Sverige. Men Göteborg är mer än så – här finns också många små tillväxtföretag. Några av dessa är verksamma i det mycket intressanta och dynamiska Lindholmen Science Park, som är ett konkret exempel på ett väl fungerande och ömsesidigt samarbete mellan näringslivet, akademien och det offentliga som alla tillsammans bidrar till att göra Göteborg till en viktig

nod för internationell handel, ekonomisk förnyelse och tillväxt.

Men inget kan tas för givet, och som ansvarig minister för handelsfrågorna finner jag det bekymmersamt att exporten utvecklats svagt under en ganska lång tid. Sedan den förra regeringen tillträdde har varuexporten ökat med endast 3 procent. Exporten har inte varit det draglok för tillväxt på samma sätt som tidigare. Detta inverkar negativt på de 1,3 miljoner personer som direkt och indirekt har sin sysselsättning kopplade till exporten men också de som inte har ett jobb alls att gå till. Regeringens övergripande mål är att ha EU:s lägsta arbetslöshet 2020. Därför påbörjade jag, från dag ett, det mycket viktiga arbetet med att ta fram en ny exportstrategi, som vi lanserade för några veckor sedan. Strategin har tagits fram i dialog med näringslivet.

Exportstrategin innehåller hela 22 stycken olika insatser som bl.a. syftar till att öka exporten och att få fler företag att våga exportera, särskilt de små och medelstora företagen och särskilt till tillväxtländer och strategiskt viktiga marknader. Men den innehåller också initiativ för att få Sverige att ta sig ännu högre upp i förädlingskedjan, och för att öka vår attraktionskraft för utländska direktinvesteringar, vilket vi vet bidrar till nya idéer, sprider kunskap och skapar tillväxt och sysselsättning. Exportstrategin omfattar också satsningar för att skapa fler regionala exportkontor som ska erbjuda stöd till företag som vill internationalisera sin verksamhet. Vi kommer att ta fasta på att olika regioner har olika förutsättningar och olika typer av företag. Det är därför de kommer att etableras tillsammans med regionala och lokala kontor för Almi, Business Sweden, EKN, Tillväxtverket och andra relevanta organisationer.

Exportstrategin kommer vid en tidpunkt då den svenska exporten stått och stampat, så även i Västra Götaland. Utvecklingen är ingen rolig läsning för dem som värnar export, tillväxt och sysselsättning. Sedan 2006 har Västra Götalands export sjunkit med 11 procent, vilket är alltså påtagligt sämre än riket som helhet. Detta kan förklaras av att ”motorfordon och andra transportmedel”, som utgör cirka 70 procent av länets totala export, har minskat med 34 procent sedan 2006. Samtidigt är det glädjande att stora investeringar görs i fordonssektorn, både i produktion och i forskning och utveckling.

Vidare arbetar regeringen med att få till ett frihandelsavtal mellan EU och USA – TTIP – som också väntas gynna det svenska näringslivet. Beräkningar från Kommerskollegium visar att handelsavtalet har potential att strukturellt öka Sveriges export av motorfordon. TTIP skulle därmed vara särskilt gynnsamt för Västra Götalands region.

Målsättningen är att få fart på exportskutan för att få ett starkare Sverige som håller ihop. Vi har inte råd att misslyckas. Utmaningarna är många men jag är säker på att vi - tillsammans - klarar av detta!

Debattartikel från Näringsdepartementet, Utrikesdepartementet

Krediter till Brasiliens köp av Gripenvapen ger fler svenska jobb

Publicerad 12 oktober 2015 Uppdaterad 13 oktober 2015

Närings- och innovationsminister Mikael Damberg, debattartikel, Ny Teknik 12 oktober 2015 Brasiliens köp av kringutrustning till Gripen har betydelse för svenska jobb. När ett visst system har integrerats med flygplanet kan det erbjudas andra framtida kunder. Det ökar Gripens konkurrenskraft och bör därför stödjas, skriver närings- och innovationsminister Mikael Damberg.

Gripen-affären med Brasilien är troligen den största svenska exportaffären genom tiderna. Affären öppnar för ett långsiktigt strategiskt samarbete med Brasilien inom en rad olika områden. Huvudkontraktet omfattar 36 flygplan av nästa generation Gripen och är värt drygt 39 miljarder kronor. Affären uppskattas, bara i Linköping, skapa cirka 1 000 jobb i produktion och utveckling under projektets genomförande.

Exporten är central för regeringens mål att Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet år 2020. Drygt 1,3 miljoner går till jobbet varje dag tack vare den svenska exporten. Jag har nu presenterat Sveriges nya exportstrategi med 22 nya insatser för ökad export, ökade utländska investeringar, fler turister till Sverige, samt ökat deltagande för svenska företag i den globala ekonomin.

Regeringen ökar nu exportstödet med cirka 800 miljoner kronor, i relation till den borgerliga budgeten som gick igenom för ett år sedan. Regeringens exportoffensiv ska öka Sveriges närvaro på världens tillväxtmarknader och sätter särskilt fokus på små- och medelstora företag, i vilka många av de nya jobben växer fram.

Tiden är förbi när en sammansatt svensk industrivara bara innehöll svenska komponenter – om det någonsin varit fallet. Modern produktion organiseras utifrån så kallade globala värdekedjor. För att Sverige ska fortsätta vara attraktivt för dessa företag är det viktigt att de kan få exportkrediter med konkurrenskraftiga villkor jämfört med andra länder.

AB Svensk Exportkredit (SEK) och Exportkreditnämnden (EKN) har mandat att stärka svensk exportnäring och möjliggöra affärer av svenskt intresse. Det innebär att alla komponenter inte måste vara tillverkade i Sverige om affären ändå leder till ny export och nya jobb här.

Däremot är försvarsmateriel annorlunda eftersom särskilda tillstånd krävs från Inspektionen för Strategiska Produkter (ISP). Sådana beslut meddelas enligt ett strikt regelverk som är demokratiskt beslutat och har ett brett parlamentariskt stöd i Riksdagen. De exportkrediter som SEK kan ställa ut förutsätter alltid att tillstånd från ISP finns. Inga krediter kommer att betalas ut för de delar där tillstånd saknas.

Allan Widman efterlyser i sin debattartikel "Varför ska svenska skattebetalare borga för Brasiliens vapenköp?" i Ny Teknik den 5 oktober 2015 vilka svenska intressen som tillgodoses då SEK engagerar sig även i Brasiliens anskaffning av kringutrustning till de Gripen-plan man har beställt. Det finns en lång rad olika tillbehör och andra system som en kund kan tänkas vilja använda tillsammans med Gripen. Dessa måste integreras med själva flygplanssystemet, vilket är ett dyrt och inte alls okomplicerat arbete som flygplanstillverkaren gör bäst.

När ett visst system har integrerats med flygplanet kan denna kombination erbjudas andra framtida kunder, vilket ökar Gripens konkurrenskraft. Det finns mer än ett skäl för SEK att betrakta stöd till Brasiliens köp av kringutrustning till Gripen som ett svenskt intresse.

Gripen-affären är ett gott betyg till svensk industri och det svenska exportkreditsystemet. Affären har stor betydelse för jobben i Sverige.

Debattartikel från Utrikesdepartementet

TTIP bidrar till Sveriges och EU:s välbefinnande

Publicerad 08 oktober 2015 Uppdaterad 08 oktober 2015

Debattartikel av Mikael Damberg och Cecilia Malmström i Dagens Industri 8 oktober. Denna höst har EU en unik chans att lägga de viktigaste pusselbitarna på plats för det viktiga handels- och investeringsavtalet TTIP mellan EU och USA. Vår ambition är att ett avtal ska slutas under nästa år, men då måste vi snabba på förhandlingarna.

USA och EU är varandras i särklass viktigaste handelspartners. USA är den största mottagaren av svenska direktinvesteringar, samtidigt som USA är en av de största investerarna i Sverige. USA är Sveriges största exportmarknad utanför Europa – mer än 120 000 svenska jobb är beroende av Sveriges export till just USA. Kort sagt: Vår handel bidrar till Sveriges och EU:s välbefinnande.

En stor fördel med ett ambitiöst TTIP är att tekniska handelshinder på områden där EU och USA har lika höga skyddsnivåer kan röjas undan. För att underlätta för företag kan vi erkänna varandras kontroller och kontrollresultat på en rad områden – men utan att kompromissa med skyddsregler för miljö och hälsa. När det gäller konsumentssäkerhet har EU och USA i många fall samma skyddsnivåer men olika testprocedurer. Detta leder till att produkter, ofta utan någon som helst nytta, måste utformas aningen olika för att godkännas. Bilsektorn är ett exempel. Att vindrutetorkare i USA måste täcka en större del av glaset än vad som krävs i EU, eller att blinkers där kan ha en annan färg än vad som föreskrivs här, framstår inte som relevant. På sådana områden kan vi underlätta handeln avsevärt utan att tumma på säkerheten.

I debatten lyfts oro och frågor om eventuella risker med TTIP. Därför har EU-kommissionen, med stöd av Sverige, drivit igenom en rad reformer det senaste året för att maximera öppenheten i förhandlingarna. Vi välkomnar en noggrann bevakning, en djuplodande debatt och synpunkter på den uppsjö av EU:s textförslag och förhandlingspositioner som redan finns publicerade på nätet. En sådan öppen debatt gör att EU får en välgrundad förhandlingsposition.

Ett exempel på rent felaktig information som sprids är scenarier om att amerikanskt kött med tillväxtfrämjare eller hormoner skulle komma in i EU. De förbud som gäller i EU gäller för alla. Om amerikanskt kött säljs i Europa måste det vara fritt från hormoner – så enkelt är det.

En annan omdebatterad fråga är tvistelösningsmekanismen ISDS, alltså regler för hur dispyter mellan stater och företag ska lösas. Flera sådana avtal som har lagts på plats sedan 1950-talet är ålderdomliga och behöver moderniseras, vilket tydligt har framkommit i debatten. Samtidigt är investeringar under öppna, tydliga och stabila villkor en förutsättning för nya jobb och innovationer. Både den svenska regeringen och EU-kommissionen ser därför TTIP-förhandlingarna som en möjlighet att driva fram moderniserade investeringsregler – ett investeringsskydd som är rättssäkert och öppet. EU-kommissionens förslag om ett nytt, reformerat system som lades fram häromveckan bygger därför på samma grundstenar som nationella och internationella domstolar – med öppna förhandlingar, offentligt utsedda domare och en överklagandeinstans.

I förhandlingarna om TTIP har EU ett tydligt mandat från medlemsländernas regeringar med tydliga gränser för vad som kan förhandlas och inte. Vi kommer inte att acceptera något som riskerar att undergräva skydden för hälsa och miljö.

Ett vanligt missförstånd i debatten om TTIP är att avtalet mest skulle gynna de stora företagen. Sanningen är att storföretagen ofta klarar sig bra även på marknader med krångliga regler i kraft av sin storlek, eftersom de har resurser att anpassa sin produktion till olika regelverk. Små och medelstora företag stängs däremot ute. De mindre företagen svarar för merparten av alla nya jobb i Sverige, och har redan betydande exportvolymmer till USA. Men situationen kan bli betydligt bättre.

Förhandlingsarbetet kring TTIP går nu in i en mer intensiv fas. Inför den elfte förhandlingsrundan om några veckor har båda sidor nu enats om att vi måste öka takten i arbetet avsevärt. Europaparlamentets betänkande om

TTIP, som antogs nyligen med stor majoritet, stödjer och understryker förhandlingarnas politiska betydelse. I diskussionerna om såväl marknadstillträde, regelsamarbete samt handel och hållbar utveckling, måste vi nu lägga in en högre växel.

TTIP handlar om mycket mer än bara handel och investeringar. Ett närmare samarbete över Atlanten skapar bättre möjligheter både för oss svenskar och för EU som helhet, med fler företag som kan växa på en global marknad. Det har stor betydelse för jobben och konkurrenskraften i Sverige och EU. Nu är det upp till oss att leverera på våra högt ställda mål.

Debattartikel från Näringsdepartementet, Utrikesdepartementet

Globala startup-bolag får stöd

Publicerad 18 september 2015 Uppdaterad 19 september 2015

Dagens industri debatt 19 september 2015 Nu organiserar regeringen om arbetet hos de exportfrämjande myndigheterna. Nya företag som är globala från dag ett måste få ett annat slags stöd. Det finns ett viktigt skäl till det – dessa superinternationella företag riktar världens ögon mot Sverige och stärker vår attraktionskraft, konstaterar närings- och innovationsminister Mikael Damberg.

Om en vecka presenterar regeringen Sveriges nya exportstrategi. Den svenska exporten har stor betydelse för sysselsättningen i Sverige. De svenska exportföretagen är dessutom viktiga för bilden av Sverige utomlands och för att attrahera både besökare och investeringar till Sverige. Men svensk export har utmaningar.

Förra året motsvarade den samlade varu- och tjänsteexporten 45 procent av vår BNP. Samtidigt förlorar exporten andelar i relation till omvärlden. Efter nedgången som följde av finanskrisen 2008-2009 har exportens återhämtning varit svag och det är snarare den inhemska konsumtionen som varit dragloket i svensk ekonomi. Svensk export står sig fortfarande stark men det krävs krafttag för att den åter ska bli vår ekonomis draglok.

Den nya exportstrategin innehåller därför en rad insatser för att stärka svenska företags export- och internationaliseringsmöjligheter på viktiga marknader och för att öka antalet exporterande företag.

Vi har lagt ett särskilt fokus på att stärka möjligheterna för små och medelstora företag att nå ut och att lyckas i världen. Det är hos dessa som flera av framtidens exportsuccéer kommer att finnas, och det är där som majoriteten av nya arbetstillfällen skapas. Ökad svensk export är avgörande

för att vi ska nå målet om lägst arbetslöshet i EU år 2020.

Genom digitaliseringen har världen aldrig varit närmare. Ett nystartat företag kan ha kunder i Indien, Argentina, Kina, USA eller Japan från den första dagen en produkt eller tjänst lanseras. E-handel, elektroniska betalningar och e-förvaltningslösningar gör att företag med rätt erbjudande kan vara internationella från starten – så kallade *born globals*. Till dessa hör ofta startup-bolagen; snabbväxande och innovativa företag som utvecklar digitala tjänster, program, spel och plattformar. Men här hittar vi också företag inom andra branscher så som life science och miljöteknik. Många företag i kreativ sektor är born global, exempelvis från musik- och modeindustrin.

Gemensamt för dessa företag är förmågan att på förhållandevis kort tid skala upp sin affär. Även ett nischat erbjudande kan få kommersiell bäring när dess målgrupper inte är beroende av varken geografi eller tid.

Det här är företag som genom sina framgångar riktar världens ögon mot Sverige och därmed är ovärderliga för svensk attraktionskraft. På hemmaplan spelar de en viktig roll i innovationsklimatets ekosystem, i synnerhet de som samverkar med de större bolagen. Den digitala omställningen kräver att både näringsliv och offentlig sektor söker nya sätt att bedriva och utveckla sin verksamhet på. Här kommer samarbeten och partnerskap med dessa innovativa nytänkare att spela en mycket viktig roll.

Sverige har många exempel på företag som lyckats med konststycket att framgångsrikt vara internationella från starten, men de skulle kunna bli så många fler. Här kan det offentliga stödet spela en stor roll, vilket vi tar fasta på i exportstrategin.

Born global-företagen har delvis andra behov av stöd för att växa och utvecklas än företag som först byggt upp en inhemsk verksamhet. Det statliga exportfrämjandet måste kunna bistå även dessa snabbväxande internationella företag med sina behov.

Våra exportfrämjande myndigheter får därför en tydligare roll i internationaliseringen av de snabbväxande bolagen. De ska i ännu större utsträckning erbjuda stöd till bland annat finansieringslösningar, rekrytering av personal med unika kompetenser, och med att underlätta e-handel. Business Sweden kommer med övriga delar av ett nytt gemensamt främjarparaply – Team Sweden att bistå med de nätverk som dessa unga företag är i behov av; kontakter med myndigheter och andra större bolag. Därmed sluts kedjan för dessa bolag att kunna startas, växa och internationaliseras.

De här företagen kan också behöva en större mängd intensiv rådgivning av högspecialiserad karaktär som kan vara relativt kostsamt för det enskilda företaget. Därför stöper vi om export- och internationaliseringsrådgivningen så att den i större utsträckning möter born global-företagens behov av mer specialiserad karaktär. Det kan handla om allt från att bilda bolag till att testa affärsidéer och teknologier, hitta finansärer och investerare och hjälp med att etablera lokala kontor.

För många innovativa och snabbväxande företag är en fungerande upphovsrätt helt avgörande. Det är en särskild utmaning på viktiga tillväxtmarknader där lagstiftningen kan vara bristande eller på sina håll saknas helt. På de här marknaderna finns även andra typer av handelshinder och trösklarna är generellt högre. Därför ger vi Kommerskollegium i uppdrag att genomföra en större kartläggning av hinder som svenska företag upplever i sina handelsförbindelser inom såväl EU som med övriga omvärlden. Att öka närvaron på dessa marknader är en viktig del av exportstrategin. Även i en digital värld är betydelsen av fysisk närvaro stor. Det är så vi etablerar de kontaktytor som krävs för att växa på tillväxtmarknader.

Hur stödet till born global-företagen behöver anpassas är ett pågående arbete som hela tiden ska vässas. Därför ser jag fram emot att fortsätta den dialog som ligger bakom den nya exportstrategin. Det är tillsammans med Sveriges snabbväxande innovatörer som vi förstår hur de kan bli ännu fler.

Debattartikel från Näringsdepartementet, Utrikesdepartementet

Så vill vi göra Kina hållbart

Publicerad 08 september 2015 Uppdaterad 08 september 2015

Dagens industri debatt 8 september Den senaste tidens turbulens i Kina påverkar även svenska företag. Jag undertecknar ett nytt samförståndsavtal mellan Sverige och Kina för att fördjupa vårt samarbete om hållbart företagande, skriver närings- och innovationsminister Mikael Damberg, som i dag påbörjar ett besök landet.

Trots viss turbulens förblir Kina betydelsefullt för svensk handel och svensk export, och kommer att fortsätta vara det också framöver.

Jag inleder på tisdag ett besök i Kina och Hongkong för att främja svensk export och stödja svenska företag. Jag är också på plats för att stärka det unika samarbete som Sverige har med Kina om hållbart företagande, kopplat till vårt csr-centrum i Peking.

Kina är Sveriges största handelspartner i Asien och en av de marknader som regeringen prioriterar högt i handelsfrämjandet. Det finns omkring 500 svenska företag verksamma på plats, en siffra som ökar, samtidigt som över 10 000 svenska företag handlar med Kina. Sveriges sammanlagda varuhandel med Kina uppgick förra året till närmare 90 miljarder kronor.

Samtidigt ser vi att den kinesiska ekonomin bromsar in. Det är bekymmersamt för Sverige och för hela världsekonomin, med tanke på den betydelse Kinas tillväxt har på resten av världen. Även om inbromsningen i Kina blir mjuk så kommer Sverige att påverkas. Vi kommer att drabbas direkt av att den kinesiska efterfrågan på svenska produkter minskar och även indirekt av att flera av våra viktigaste handelspartner får en lägre ekonomisk tillväxt till följd av Kinas lägre efterfrågan.

För att stärka svenska företags export- och internationaliseringsmöjligheter

på viktiga tillväxtmarknader som Kina kommer regeringen inom kort att presentera en exportstrategi. Målet för strategin är att bidra till ökad export, ökat antal exporterande företag, ökad attraktionskraft för investeringar, kompetens och turister samt ökat deltagande av svenska företag i den globala ekonomin.

Många svenska företag ställs inför utmaningar när de försöker göra affärer på komplexa marknader. Det kan handla om frågor kopplade till miljö, fackliga rättigheter, mänskliga rättigheter, korruption eller mångfald och jämställdhet. Då är det särskilt viktigt att ha en aktiv och genomtänkt policy kring hållbart och ansvarsfullt företagande.

Men det är också viktigt för svenska ambassaden att vara konkret och hjälpa till på plats där företagen är verksamma, som i Kina.

Sedan 2010 finns ett csr-centrum på Sveriges ambassad i Peking, som utgör en plattform för samarbete mellan Sverige och Kina kring hållbart företagande. Men stödet till centrumet fasades ut under den förra regeringen och det skulle stängas.

Regeringen har nu beslutat att avsätta 3 miljoner kronor i år för att centrumet ska kunna fortsätta det viktiga arbete som man gör.

Csr-centrumet arrangerar till exempel kurser, seminarier och studieresor om frågor som arbetsvillkor, arbetsskyddsfrågor, övertid, miljöhänsyn, korruptionsbekämpning, lönebildning eller diskussioner om fackliga relationer. Genom åren har man utbildat flera hundra nyckelpersoner kopplade till kinesiska handelsministeriet, myndigheten för statligt ägda bolag men också ledande företrädare för handelskamrar, industriförbund och regionala och lokala förvaltningar.

Ytterst handlar det om att kunna öka förståelsen mellan svenska och kinesiska företag om hållbarhet, för att underlätta och främja svenska företags affärsmöjligheter på den kinesiska marknaden och handeln länderna emellan.

Vårt engagemang stannar inte vid det. Jag kommer även att underteckna ett nytt samförståndsavtal mellan Sverige och Kina för att fördjupa vårt samarbete om hållbart företagande.

Sverige har som ett av få länder avtal med Kina om samarbete inom csr, från 2007. Det ger oss en unik möjlighet att på regelbunden basis diskutera och

utbyta erfarenheter om ansvarsfullt företagande med företrädare för den kinesiska regeringen.

Det nya avtalet kommer att utvidga samarbetet om sakfrågor som upphandlingar, avfalls- och vattenhantering, mänskliga rättigheter i företagande, transparens och ansvarsfulla investeringar. Vi kommer även i avtalet att inkludera nya aktörer såsom fackliga organisationer och civilsamhället, men också verka för att utöka samarbetet företag emellan från de båda länderna.

Hållbart och ansvarsfullt företagande handlar om att försöka bidra till att svenska företag ska fortsätta ligga i täten, vara innovativa, moderna, konkurrenskraftiga och attraktiva för sina anställda, konsumenter och investerare. Det är något som jag och regeringen kommer att fortsätta arbeta för.

Genom regeringens satsning på hållbart företagande i Kina kommer exporten att öka och fler jobb skapas i Sverige. Det bidrar också till att skapa en hållbar global utveckling.

Debattartikel från Näringsdepartementet

Stockholm ska bli världens bästa startupstad

Publicerad 02 september 2015 Uppdaterad 02 september 2015

Di Digital debatt 2 september 2015 Sverige har halkat efter i innovationspolitiken, men nu ska startupscenen bli en prioriterad fråga för regeringen. Det skriver Mikael Damberg, närings- och innovationsminister och Karin Wanngård, kommunstyrelsens ordförande i Stockholm.

Stockholm har hittills producerat fem av världens 78 enhörningar; bolag som uppnått ett värde av en miljard dollar. Det gör Stockholm till världens andra hetaste startup-stad, sett till antal enhörningar per invånare. Om vi ska tro arrangörerna bakom SthlmTechFest kan vi snart vara i ledning, då fler enhörningar är på väg att läggas till den snudd på otroliga skaran.

Vi har stora förväntningar på vad de nytänkande och modiga entreprenörerna bakom startup-bolagen kan åstadkomma. Vår ambition är därför att Stockholm inte bara ska vara Europas - utan hela världens bästa startup-stad. Det är en prioriterad fråga för både regeringen och Stockholm stad.

Förutsättningarna i Stockholm är bra – men de kan bli ännu bättre. Vi vill att bolagen ska bli fler och att de ska kunna växa och utvecklas här i Stockholm. För att det ska bli verklighet finns en del utmaningar för oss att ta tag i.

Under Almedalsveckan tog vi emot det Svenska Startupmanifestet som författats av ledande företrädare för branschen. Häri beskrivs branschens verklighet och vad som utgör hinder för bolagens tillväxt. Även om vi inte ställer upp på samtliga förslag på politiska lösningar ser vi att det finns ett antal problem, som vi också tagit första viktiga steg för att hantera:

Vi delar Startupmanifestets syn på bostadssituationen i Stockholm. Bostadsbristen gör att växande företag får svårt att stanna i staden. Regeringen gör nu den största bostadssatsningen på mycket länge. Inför nästa år satsas 5,5 miljarder kronor på bostäder för att Sverige och Stockholm snabbt ska få fler små hyresrätter med rimliga hyror. Dessutom har Stockholm stad beslutat att det ska byggas 40 000 nya lägenheter till 2020.

Stockholms startupföretag är i stort behov av att rekrytera talanger med rätt kompetens, inte minst programmerare. Stockholm stad ligger i startgroparna för ett pilotprojekt på utvalda skolor med programmering i undervisningen. Därtill har kommunen inrättat en programmeringskommission som får i uppdrag att utreda hur programmering kan ta större plats i utbildningen. I budgetpropositionen avsätter regeringen dessutom pengar till yrkeshögskolan som motsvarar 6000 fler platser. Förhoppningen är att flera av dessa ska fyllas av framtidens programmerare.

Regeringen utreder också frågan om personaloptioner som skulle kunna underlätta finansiering av kvalificerad talang, något som Stockholms startup-bolag har efterfrågat sedan länge. Dessutom är en översyn av arbetstillstånd beställd för att undersöka hur vi kan förenkla processen för rekrytering av specialister utanför EU.

Tillgång till kapital är avgörande för växande företag. Därför vill regeringen skapa en organisation för det statliga riskkapitalet som ger mer pengar till tidiga skeden genom fond-i-fondlösningar tillsammans med privata investerare. Den utredning som genomförts i frågan har dessutom föreslagit en lånegaranti så att fler växande företag kan få tillgång till kapital via banksystemet.

Vi behöver också förstärka arbetet inom regeringskansliet för att säkra att vi på ett långsiktigt och samlat sätt kan tillvarata startup-bolagens intressen. Därför tillsätter vi nu en funktion på näringsdepartementet med särskilt fokus på branschen som ska fungera som kontaktperson och samordnare.

I Startupmanifestet riktas även kritik mot att det bara är storföretag och traditionella företag representerade i utredningar och kommittéer kring näringspolitik och arbetsmarknad. Det här är en bild som stämmer, varför regeringen nu kommer att bredda remissinstanserna till att även inkludera nya sektorer, så som startup-sektorn.

Vi håller med författarna till Startupmanifestet om att svensk

innovationspolitik är i behov av uppdatering. Under de senaste åren har Sverige inte lyckats förnya innovationssystemet och har därigenom tappat position mot andra länder som varit duktigare på att få utväxling på sina investeringar i forskning och utveckling. För att förstå vad Sverige behöver för att kliva tillbaka i ledarposition och ännu bättre ta tillvara på digitaliseringens möjligheter har statsministern inrättat ett innovationsråd. Rådets uppgift är att ge regeringen vägledning i arbetet med att skapa förutsättningar för ett världsledande innovationsklimat.

Stockholms stad har tagit stora kliv framåt i IT-utvecklingen genom att satsa på system som främjar digital innovation. Genom att investera i svartfiber som kan hantera enorma mängder data har staden kunnat utveckla teknik inom området "Internet of Things" – sakernas internet. Runt om i staden finns enheter som är uppkopplade på Internet och som därigenom samlar in och analyserar data om stadens miljö och tillvaro. Denna data görs sen helt öppen för exempelvis Stockholms teknikföretag att använda och utveckla sina idéer genom. Det här är exempel på hur vi gemensamt kan göra Stockholm till en testplats för nya tekniker som ger svar på våra samhällsutmaningar – och samtidigt gör staden till världens bästa plats för innovationer.

Debattartikel från Näringsdepartementet

Så kraftsamlar vi för ett Sverige som håller ihop

Publicerad 10 juli 2015 Uppdaterad 10 juli 2015

Göteborgs-Posten 10 juli 2015 Nyligen röstades regeringens vårändringsbudget igenom i riksdagen. Nu börjar arbetet för ett Sverige som håller ihop. En ny jobbagenda med fokus på fler jobb, ökad konkurrenskraft och hållbar utveckling – i hela landet.

Regeringens mål är att Sverige ska ha lägst arbetslöshet i EU 2020. Därtill ska minst 250 000 nya bostäder byggas och vi ska nå miljö- och klimatmålen. Det är ambitiösa mål och ska så vara. Vi tror på det samarbetande samhällets styrka. Och vi vet att Näringsdepartementet med sin nya form har en avgörande roll i utvecklingen.

Vårbudgeten innebär ett skifte, en ny riktning för Sverige. I den finns verktygen för att investera för framtiden, skapa förutsättningar för fler och växande företag och för en effektiv arbetsmarknad där matchningen mellan utbildning och efterfrågan blir bättre. Och den har lösningar för hur vi gör det på ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart vis. Kort sagt, den är ett första steg för att lösa den uppgift som vi i regeringen brinner för: fler jobb och ökad konkurrenskraft och hållbar utveckling eftersom det skapar ett bättre liv för oss och våra barn.

För att lyckas med detta krävs att politikområdena krokar arm och drar åt samma håll. Vi som leder Näringsdepartementet har flera avgörande områden av regeringens jobbagenda på samma ställe. Vi tar nu ett helhetsgrepp om den breda näringspolitiken, genom ökad kraft i infrastrukturinvesteringarna, en offensiv bostadspolitik och ett orubbligt fokus på att ta tillvara hela Sveriges potential. På så sätt ges det möjlighet för företag i hela landet att skapa, växa och exportera.

Ökar och stärker kapaciteten

När industrier och företag i dag funderar på var de ska starta nästa verksamhet är det inte olika städer i samma land de väljer mellan. Snarare olika städer i världen. Regioner står mot varandra. Många regionföreträdare, industrier och företag uppger att fungerande och effektiva transporter är en avgörande faktor för etableringar. Därför satsar regeringen i vårändringsbudgeten 620 miljoner extra på järnvägsunderhåll under 2015. Därtill planerar vi bland annat för höghastighetståg mellan våra tre största städer. Dessa satsningar ökar och stärker kapaciteten på järnvägen, så får vi fler tåg som går i tid och ökar pålitligheten i transporterna. Det öppnar för fler hållbara transporter, breddar arbetsmarknaden och ökar konkurrenskraften i alla landsändar.

Också bostäder spelar en avgörande roll. I dag är dessvärre bostadsbristen ett av Sveriges största hinder för tillväxt och utveckling. Den hindrar människor att gå den efterlängtade utbildningen eller att ta sitt drömjobb, och den försvårar för företag att hitta rätt kompetens. Efter många år av för lågt bostadsbyggande är det dags att öka takten och regeringen fokuserar nu på två huvudspår. Det första handlar om ett intensifierat arbete med regelförenklingar så att det går snabbare, blir lättare och billigare för bostadsbolagen att bygga fler bostäder. Det andra spåret handlar om att stötta kommunerna ekonomiskt i deras bostadsförsörjningsansvar. Regeringen kommer därför att satsa 6,7 miljarder per år i ett bostadspolitiskt paket. Det kommer att bidra till att det byggs fler bostäder i Sverige. 3,2 miljarder av dessa ska gå direkt till att bygga små, klimatsmarta och billiga hyresrätter för unga, studenter och de som har det tuffast ekonomiskt.

En enorm potential

För att vi ska lyckas nå vårt mål om en ökad sysselsättning behöver vi kraftsamla i hela Sverige. Det finns en enorm potential runt om i landet som inte tillräckligt tagits tillvara. Vår regering vill se en nyindustrialisering av Sverige och vi är övertygade om att vi åter kan bli ett av världens ledande produktionsland. Men vi ska inte konkurrera med låga löner utan med kompetens och kvalitet.

Hela Sveriges potential gäller inte minst matsektorn. De rika möjligheter Sverige har på detta område kan lyfta oss, och skapa fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet. Därför har regeringen beslutat att ta fram en livsmedelsstrategi. Den ska bli den färdplan som behövs för att öka den

svenska livsmedelsproduktionen och exporten av svenska livsmedel. Det finns även en stor potential i vår skog. Regeringen arbetar med en nationell skogsstrategi i bred samverkan med övriga intressenter. Visionen är att skogen – det gröna guldets – ska bidra till jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi.

Stabil infrastruktur

Vi vill att fler små- och medelstora företag ska växa och anställa fler. Då krävs en stabil infrastruktur, fler bostäder, säkrad kompetensförsörjning och ett fokus på hela Sverige. Växande företag är i hög utsträckning exporterande företag. Därför presenterades en exportoffensiv i vår budgeten med flera åtgärder för att göra det enklare och smidigare för företag att exportera till de marknader i världen som växer. Dessutom har de statliga finansieringsåtgärderna under våren genomlysts på rekordtid och en utredning med ett flertal intressanta förslag för att stärka företagens finansiering går nu ut på remiss.

Vi som leder Näringsdepartementet har fått verktygen att genomföra den breda näringspolitiken för att stärka Sveriges konkurrenskraft. Vi kommer använda de verktygen. Våra reformer i vår budgeten ska leda till att fler har ett jobb att gå till, en bostad att vrida om nyckeln i och att fler människor i hela vårt land känner att vi är på väg åt rätt håll tillsammans.

Regeringskansliet

Debattartikel från Kulturdepartementet, Miljödepartementet,
Näringsdepartementet, Socialdepartementet, Utbildningsdepartementet,
Utrikesdepartementet

"Team Sweden ska samordna det svenska exportstödet"

Publicerad 20 maj 2015 Uppdaterad 25 maj 2015

Dagens Nyheter 20 maj 2015 Lanseras i dag. Svenska företag som vill ut på export uppfattar dagens stöd som en djungel av myndigheter, bolag och verk. Därför skapar regeringen nu Team Sweden för att samordna exportstödet till de enskilda företagen, skriver närings- och innovationsminister Mikael Damberg.

I dag lanserar vi Team Sweden – ett paraply för Sveriges alla myndigheter, verk och bolag som i dag arbetar med exportfrämjande insatser för svenska företag. Syftet med Team Sweden är att göra det enkelt och tydligt för företag som vill ut på exportmarknaden.

Sverige är sedan lång tid tillbaka ett exportorienterat land. Vår handel med omvärlden är viktig för de svenska jobben och för vår välfärd – i dag och i framtiden. Men den svenska exporten har inte utvecklats riktigt så väl som vi har hoppats på de senaste åren. Sverige borde kunna bättre. Därför har regeringen beslutat att kraftsamla för att öka den svenska exporten till omvärlden. Vi arbetar för fullt med att ta fram en exportstrategi som ska stå klar till sommaren. Ett arbete som görs i nära dialog med näringslivet.

I vår dialog med näringslivet stod det tidigt klart att den så kallade ”främjarfamiljen” spretar. I klarspråk: det uppfattas som en djungel av myndigheter, bolag och verk som alla på olika sätt arbetar med att stödja svenska företag som vill ut på export. Det uppfattas av företagarna som rörigt och överlappande.

Därför skapar regeringen nu en funktionell och samlad struktur – Team Sweden – för att samordna exportstödet till enskilda företag. I denna ska ingå representanter för alla relevanta centrala statliga myndigheter, organisationer och statliga bolag med uppdrag att stödja näringslivets export och internationalisering, och relevanta departement. Vi arbetar nu med att genomföra en kartläggning av vilka överlappningar som finns mellan olika statligt stödda aktörer i främjandet. Team Sweden ska se till att de offentliga främjandeinsatserna utvärderas löpande så att de effektivaste metoderna alltid väljs.

Regeringen har ambitiöst mål för jobben: år 2020 ska Sverige öka antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin så mycket att vi når lägst arbetslöshet i EU. För att nå målet krävs såväl ökade investeringar i bostäder, infrastruktur och kunskap som en aktiv näringspolitik. Och Sveriges export måste öka. Svensk export befinner sig nu i ”trygga hörnet”. Vi säljer våra varor och tjänster till närområdet – vilket i sig är naturligt, men måste kompletteras med andra marknader.

Som Sveriges närings- och innovationsminister har jag pekat ut svensk export som ett av mina fokusområden. Därför var ett av mina första beslut att starta arbetet med en exportstrategi, en strategi som burit frukt redan i den vårbudget som riksdagen inom kort kommer att rösta igenom. Ett annat beslut som redan fattats var att utse hela regeringen till främjare av svensk export. Jag har inte mindre än 23 handelsministerkollegor i regeringen. Många ministrar har redan gjort främjarresor. Bland andra har folkhälso- och sjukvårdsminister Gabriel Wikström genomfört flera främjarresor – bland annat till Kina och Indien och infrastrukturminister Anna Johansson har bland annat genomfört främjarresor till Japan och Sydkorea. Med 24 handelsministrar krävs en exportfrämjarorganisation i toppklass.

Samordningen från det offentliga Sverige vad gäller export/internationaliseringsfrågor behöver förbättras. Det finns för många offentliga aktörer med i vissa fall oklart mandat. Det finns därför behov att samla de statliga organisationer som arbetar för en ökad export i en gemensam grupp.

I Team Sweden ingår sex departement i regeringskansliet – utbildnings-, närings-, social-, miljö-, kultur- och utrikesdepartementet. Vidare ingår också relevanta statliga myndigheter och organisationer som Business Sweden, Svenska Institutet, Vinnova, Tillväxtverket, Almi, Tillväxtanalys, Visit Sweden, Exportkreditnämnden, Svensk Exportkredit och Kommerskollegium.

Team Sweden är till för företagen. Svenska företag uppskattar stödet från de myndigheter och organisationer som stöder deras export. Men företagen upplever att samordningen brister. Särskilt mindre företag är osäkra på vem som kan hjälpa dem med vilka problem. Och många rapporterar om att olika statliga organisationer erbjuder dem samma tjänster, men ofta med olika villkor. Det saknas i dag en samordning för att kunna erbjuda rätt stöd i olika faser av internationaliseringskedjan vilket innebär att det i vissa faser finns överlappande stöd och samtidigt saknas helt stöd för vissa typer av företag, branscher eller med särskilda affärsmodeller.

Detta är slöseri med tid och resurser för ett land som vill öka exporten. De statliga främjandeorganisationerna behöver renodla sina roller och insatser så att dessa kompletterar varandra snarare än överlappar eller konkurrerar med varandra. Vi är inte nöjda så länge företagen inte är det.

Genom Team Sweden ska vi gemensamt se till att företagen hittar rätt med sina frågor, att de får en professionell hjälp och att alla statliga organisationer drar åt samma håll utan att kliva in i varandras uppdrag.

Team Sweden innebär också att vi skapar en gemensam struktur för de delegationsresor som olika ministrar leder ut i världen, oavsett om vi säljer it-utrustning i Afrika eller hållbara transporter i Indien.

I utlandet skapas lokala Team Sweden ledda av ambassaderna med deltagande av de svenska främjandeorganisationer som finns i landet, särskilt Business Sweden, våra honorärkonsulat och lokala svenska företagsföreningar och handelskammare, Visit Sweden och andra.

I dag reser jag tillsammans med Team Sweden och en stor näringslivsdelegation till Brasilien för att öka handel, investeringar och utbytet med denna viktiga tillväxtmarknad. Jag vet att regeringen och organisationerna i Team Sweden kan göra skillnad för att svenska företag ska vinna exportaffärer, högt upp i värdekedjan, som annars hade hamnat någon annanstans.

Valet av Brasilien är ingen slump. Brasilien är en av de viktigaste tillväxtmarknaderna i världen och en viktig samarbetspartner till Sverige på en rad områden. Genom statsministerns möte med president Dilma Rousseff i januari stärktes vår relation ytterligare. Svensk industri har sedan lång tid tillbaka skapat tusentals arbetstillfällen i landet, som också blivit en allt viktigare exportmarknad. Över 200 svenska företag finns närvarande i Brasilien som sammantaget sysselsätter dessa företag över 70 000 personer

och omsatte 2013 cirka 130 miljarder kronor. Under tre dagar kommer vi därför att diskutera hur vi kan ta vårt omfattande bilaterala samarbete, inte minst på innovationsområdet, till nästa steg.

Till sommaren presenterar jag regeringens nya exportstrategi med fokus på jobbtillväxten i Sverige. Team Sweden är en del av denna strategi och ett första svar på näringslivets synpunkter på svenskt exportstöd.

Debattartikel från Finansdepartementet, Näringsdepartementet

Fortsatta möjligheter att gruppregistrera sig för moms

Publicerad 13 april 2015 Uppdaterad 28 april 2015

Dagens industri 13 april 2015 Nu gör regeringen återigen det möjligt med gruppregistrering för moms, skriver närings- och innovationsminister Mikael Damberg och finansmarknadsminister Per Bolund.

Sverige behöver en ny politik för jobben. Regeringen har satt upp ett mål om att Sverige ska öka antalet personer som arbetar och antalet arbetade timmar i ekonomin så mycket att vi når lägst arbetslöshet i EU 2020. I detta spelar de små och medelstora företagen en nyckelroll. Sverige behöver fler jobb och fler som jobbar.

De små och medelstora företagen ligger bakom en stor del av den jobbtillväxt vi nu ser börjar komma i Sverige. Därför vill regeringen underlätta för dem så att de kan expandera och anställa fler.

Många småföretag vittnar om problem att få finansiering till investeringar och nyanställningar. Regeringen tar finansieringsfrågan för de små företagen på allvar. Vi har bland annat sett till att Almi får ett kapitaltillskott genom Europeiska investeringsfonden på 1,2 miljarder kronor för ett ökat fokus på små företag och tidiga skeden.

Vi har också tillsatt en utredning gällande det statliga riskkapitalet i syfte att få kapitalet att jobba i tidigare utvecklingsfaser och i små företag.

För de små företagen spelar de svenska bankerna en viktig roll. Det är många gånger de som står för företagets finansiering. Särskilt bankerna med stark lokal förankring, som exempelvis Länsförsäkringar och Sparbankerna.

I och med att de borgerliga partierna tillsammans med Sverigedemokraterna

fällde regeringens budget i höstas drabbades de lokala bankerna av en skattesmäll i mångmiljonklassen i och med att möjligheten för gruppregistrering för moms då togs bort.

När nu regeringen lägger fram den ekonomiska vårpropositionen ger vi åter möjligheten för de små lokala bankerna att fortsätta gruppregistrera sig för moms. Till detta förslag avsätter regeringen 400 miljoner kronor.

Möjligheten till gruppregistrering för moms tillkom 1998 för att stärka svenska företags konkurrenskraft.

Samtidigt antogs liknande lagstiftning i många av EU:s övriga medlemsstater. Genom detta förfarande kan företag bilda momsgrupper vilket innebär att de inte behöver betala moms på interna transaktioner utan hela gruppen behandlas som ett företag. Regelverket används i dag av cirka 250 företagsgrupperingar inom bank och försäkring, välfärdssektorn, industrin, fastighetsbranschen och detaljhandeln.

När regeringen nu återigen gör det möjligt med gruppregistrering för moms undanröjer vi kostnaderna för den skatteadministrativa oreda som detta skulle leda till för de berörda bolagen.

Sparbankernas verksamhet har en stark lokal förankring och är i många fall en sammanhållande kraft för små- och medelstora företag. Möjligheten att gruppregistrera sig för moms är viktigt så att bankverksamheten på landsbygden kan fortsätta att vara lönsam. Sparbankerna har inte samma möjligheter som övriga banker att ta in nytt kapital och de är beroende av en lönsam verksamhet för att kunna öka utlåningen.

När lönsamheten för sparbankerna försvåras riskerar kreditgivningen runt om i landet att hämmas vilket är tvärtemot den utveckling som den sittande regeringen vill se.

Företagare, likväl i större städer som på landsbygden, måste ha goda möjligheter att få tillgång till lån och krediter för att underlätta uppkomsten och tillväxten i nya företag. En bättre konkurrens på bankmarknaden gynnar både privatkunder såväl som företagare.

Sverige behöver fler aktörer och en bättre konkurrens på bankmarknaden, inte färre aktörer och sämre konkurrens. Regeringen föreslår därför i vårpropositionen att möjligheten för gruppregistrering för moms fortfarande ska vara möjligt. Regeringen stoppar alltså allianspartiernas politiska förslag

och säkrar därmed finansieringen för Sveriges småföretagare.

Debattartikel från Näringsdepartementet

Svensk handel ska vara fri och rättvis

Publicerad 20 februari 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Aftonbladet 20 februari 2015 Regeringen och LO: Vi tar fram handlingsplan för företag och mänskliga rättigheter

Sverige har en lång tradition av handel och vi är ett exportberoende land. Handel skapar jobb, får vår ekonomi att växa och stärker Sverige-bilden. Fri och rättvis handel har genom historien tjänat oss väl och vi behöver den i framtiden.

Mänskliga och fackliga rättigheter är universella och icke förhandlingsbara. OECD:s riktlinjer för multinationella företag och ILO:s kärnkonventioner är ledstjärnor i vår syn på hur handel ska bedrivas.

Vi är överens om att våra förväntningar på svenska företag är att de ska vara föredömen inom hållbart företagande. Därför stärker regeringen arbetet med hållbart företagande samtidigt som en ny exportstrategi utarbetas. Som femte land i världen tar vi fram en handlingsplan för företag och mänskliga rättigheter baserat på FN:s ramverk.

Sverige måste bedriva ett aktivt arbete för att stärka mänskliga rättigheter och arbetstagares rättigheter. Vi tycker att svenska företag måste göra mer för global utveckling än att följa lagar och regler. Frågan huruvida svenska företags närvaro på komplexa marknader hjälper eller stjälper demokratisering och mänskliga rättigheter debatteras ofta. Det finns inget enkelt svar och utveckling tar tid. Vår position är att handel är positivt och att svenska företag ska kunna göra affärer i alla länder som inte omfattas av internationellt överenskomna bojkotter. Men värnandet av mänskliga rättigheter måste vara en hörnsten i svensk politik.

Det finns många exempel på länder och företag med lång väg kvar till en

acceptabel nivå gällande mänskliga rättigheter. Kollapsen av fabriken vid Rana Plaza i Bangladesh 2013, som tog över 1100 liv, var en brutal påminnelse om säkerhetsbristerna i många fabriker i tillväxtländer.

Ett annat aktuellt exempel ser vi just nu i Qatar. Arbetet inför fotbolls-VM beräknas ta cirka 4000 migrantarbetares liv. I Qatar finns ett förkastligt system för trafficking av dessa arbetare, Kafala, som gör dem livegna och tvingar dem att leva under hemska förhållanden. Arbetet har dessutom kantats av korrupktion och bristande miljöfokus. Situationen i Qatar är naturligtvis oacceptabel och är inget annat än ett modernt slaveri.

För oss är det självklart att svenska företag aktiva i icke demokratiska länder ska ha en strategi för arbete med arbetstagares rättigheter. Här måste de svenska fackliga organisationerna bistå med viktiga erfarenheter och kunskap. Regeringen ska bidra med kunskap och stöd och ställa krav på konkreta insatser för att hantera hållbarhetsrisker.

Därför har regeringen aviserat en höjd ambitionsnivå på området hållbart företagande med sikte på en skrivelse till riksdagen – den första skrivelsen någonsin på detta tema. Första steget är ovan nämnda handlingsplan för företag och mänskliga rättigheter.

Vår svenska modell kan tjäna som förebild för företag och andra aktörer i icke demokratiska länder. Därför ger regeringen de fackliga organisationerna en stående inbjudan att delta i det fortsatta arbetet med handelsfrämjande.

Dessutom kommer svenska beskickningar på besvärliga marknader få ett stärkt uppdrag att arbeta med mänskliga och fackliga rättigheter, stödja svenska företag på plats samt skapa allianser med relevanta aktörer.

Sverige ska vara en stark röst för fri och rättvis handel. Men lika starkt ska vår röst ljuda för de värderingar som präglat vår svenska modell: demokrati, frihet, jämlikhet och rättvisa. I nära samverkan mellan näringsliv, fackliga organisationer och stat kan ökad handel också innebära stärkt hållbarhet.

Debattartikel från Näringsdepartementet, Utrikesdepartementet

Så ska handeln bli mer rättvis

Publicerad 10 februari 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Dagens industri 10 februari 2015 På onsdagen påbörjar regeringen arbetet med en svensk handlingsplan för att genomföra FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Det är en viktig fråga, inte minst inom utrikeshandeln och exporten, skriver Mikael Damberg och Isabella Lövin.

För att regeringens mål om att Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet år 2020 ska uppnås krävs att svensk export ökar. Regeringen har därför påbörjat arbetet med en exportstrategi baserad på fyra utmaningar som vi presenterat tidigare. En av utmaningarna är att svensk export i större utsträckning behöver rikta sig till de nya tillväxtmarknaderna i Asien, Afrika och Latinamerika. Det är där framtidens tillväxt sker och där efterfrågan på svenska varor och tjänster bedöms som hög.

Lika attraktiva som dessa marknader är för företag som vill växa lika utmanande är de ur ett hållbarhetsperspektiv. Vissa länder kan ha bristfällig lagstiftning. Flera har svag institutionell kapacitet för att se till att myndigheterna lever upp till statens internationella åtaganden eller att företag respekterar dessa åtaganden. I vissa fall bryter länder medvetet mot mänskliga rättigheter. Vi har de senaste åren sett exempel på när företag agerar på utmanande marknader utan att ha tillräckliga styrsystem för att hantera riskerna det medför. Konsekvenserna är alltifrån miljöförstöring, korruption, kränkning av mänskliga rättigheter till bristfälligt fokus på arbetstagares rättigheter.

Vi förväntar oss att svenska företag agerar som föredömen, både här hemma och ute i världen. Därför presenterar vi i dag ett ökat fokus på hållbart företagande med målet om en skrivelse till riksdagen. Näringsdepartementet kommer att samordna alla de initiativ som tas kring hållbart företagande.

Regeringen kommer att integrera hållbarhetsfrågan i handelspolitiken och exportfrämjandet samt inom ramen för regeringens nystart av politik för global utveckling. Den tidigare regeringens ålderdomliga synsätt på handel och mänskliga rättigheter, där man ansåg att staten skulle hålla sig borta från företagens hållbarhetsarbete, är ålderdomlig.

Den svenska regeringen är för fri och rättvis handel. Vi är övertygade om att ökade kontakter människor emellan och ökad handel länder emellan i längden främjar mänskliga rättigheter och en demokratisk utveckling. Isolering är väldigt sällan ett bra alternativ. Men regeringen förväntar sig att svenska företag respekterar mänskliga rättigheter. Detta innebär bland annat att företaget kartlägger risker, har tänkt igenom hur dessa ska hanteras och för en aktiv dialog med civilsamhället.

Professor John Ruggie, Ban Ki-moons särskilde representant för frågor om företag och mänskliga rättigheter, presenterade 2011 en rad vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter som nu enhälligt har antagits av FN:s råd för mänskliga rättigheter. De vägledande principerna riktar sig till alla stater och alla företag och avser att stärka skyddet för de internationellt erkända mänskliga rättigheterna.

På onsdagen påbörjar regeringen arbetet med en svensk handlingsplan för att genomföra FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter. Vi kommer bland annat att bjuda in företag, fackföreningar, civilsamhällsorganisationer och andra intressenter till dialogmöten i Göteborg, Malmö och Stockholm under mars månad. Vi får många frågor från företag om vad FN:s vägledande principer betyder i praktiken. Hur kan man som företag jobba med mänskliga rättigheter? Vad ska man tänka på? Vilka förväntningar finns på mig som företagare? Den nationella handlingsplanen kommer att vara till hjälp för företagen i de här frågorna.

Handlingsplanen ska vara tydlig med att regeringen förväntar sig att alla svenska företag respekterar mänskliga rättigheter i all sin verksamhet såväl i Sverige som utomlands.

Den grundläggande frågan är huruvida Sverige över huvud taget ska bedriva handel med länder som kränker mänskliga rättigheter. Flera debattörer och opinionsbildare menar att Sverige ska bojkotta icke-demokratiska länder. Vi är av uppfattningen att kontakter och utbyte mellan människor och länder i grunden är bra och gynnar framväxten av demokratiska rörelser. Frågan om mänskliga rättigheter och demokrati ska emellertid alltid finnas som en naturlig del i kontakterna i utrikeshandeln och exporten. Ansvarstagande

svenska företag exporterar inte bara varor och tjänster utan även ett synsätt som tar fasta på öppenhet och dialog med arbetstagare och fria fackföreningar. Svenska företag kan och bör vara viktiga verktyg i kampen mot fattigdom, för ökad levnadsstandard och att ge fattiga människor förutsättningar att själva forma sina liv. Helt i linje med politik för global utveckling.

Debattartikel från Näringsdepartementet, Statsrådsberedningen

"Oroande att svensk export tappar marknadsandelar"

Publicerad 06 februari 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Dagens Nyheter 6 februari 2015 Fyra utmaningar. Svensk export är för EU-orienterad. För få småföretag exporterar och exporten ligger för långt ner i värdekedjan. Dessutom hotas vi av en tilltagande protektionism, skriver statsminister Stefan Löfven och näringsminister Mikael Damberg.

Globaliseringen innebär att ekonomierna i världens länder blir alltmer sammanflätade. För ett litet exportberoende land som Sverige skapar det enorma möjligheter. Exporten är en grundbult i vår ekonomi som skapar tillväxt, sysselsättning och ökat välstånd.

Regeringens övergripande mål är att öka antalet personer i sysselsättning och antalet arbetade timmar så mycket att vi når den lägsta arbetslösheten i EU till år 2020. Sveriges export av varor och tjänster spelar en nyckelroll för hur väl vi kommer att lyckas med detta.

I dag uppgår varuexporten till 1 127 miljarder kronor och tjänsteexporten till cirka 500 miljarder kronor. Det motsvarar nästan hälften av Sveriges bruttonationalprodukt. Något förenklat kan man säga att ungefär hälften av det vi producerar i Sverige går på export.

Med tanke på att handeln är så viktig för den svenska välfärden är det dock oroväckande att den har utvecklats svagt. Under senare år är det konsumtionen, inte exporten, som har drivit Sveriges BNP. Mellan 2000 och 2013 uppgår Sveriges exporttillväxt till 93 procent mätt i US dollar. Det kan jämföras med världens exporttillväxt på 166 procent.

Tillståndet för svensk export oroar oss. Visserligen visar siffrorna en viss uppgång över tid, men jämfört med andra länders exporttillväxt och om vi tittar på utsikterna på lite längre sikt ser läget bekymmersamt ut. Enkelt uttryckt befinner sig Sverige i ”trygga hörnet” vad gäller utrikeshanden. 70 procent av vår export går till EU:s inre marknad. Handeln med våra närmaste grannländer har där stor betydelse och är viktig för vår ekonomi. Men vi ser att handeln på den inre marknaden behöver kompletteras för att Sverige som exportnation inte ska tappa marknadsandelar.

Vi har identifierat fyra utmaningar för den svenska utrikeshandeln:

- Svensk export riktar sig i för liten utsträckning till de nya tillväxtmarknaderna i Asien.
- Alltför få av de små- och medelstora företagen exporterar.
- Svensk export måste i större utsträckning bestå av varor och tjänster högt upp i förädlingskedjan, vilket bidrar till att skapa tillväxt och jobb i Sverige.
- Protektionistiska tendenser i omvärlden, inte minst av G20-länderna, riskerar att få negativ inverkan på svensk export.

1.

Den första utmaningen är att svensk export i för liten utsträckning riktar sig till nya tillväxtmarknader i Asien, Afrika och Sydamerika. Större delen av dagens export av varor och tjänster går till EU. Det är inte konstigt att vi exporterar mest till våra grannländer, men att Sverige inte har så mycket handel med andra delar av världen innebär att vi inte fullt ut har kunnat dra nytta av den tillväxt som genererats i de nya tillväxtländerna, främst i Asien.

Att ekonomierna i EU inte har tagit fart får direkta konsekvenser för de svenska exportföretagen. Sverige skulle vinna på ökad export till de delar av världen där ekonomierna faktiskt växer. Fram till 2020 väntas Asien svara för nästan hälften av världens samlade ekonomiska tillväxt.

Nya utvecklingstendenser har uppenbarats vid horisonten, där ett antal tillväxtmarknader vuxit sig starka och börjat bana väg för en ny världsordning. Det handlar inte om ett strikt skifte från väst till öst eller från nord till syd, utan mer om att vi kommer leva och verka i en världsekonomi, med flera ekonomiska centrum runt om i världen. Detta medför självklart både utmaningar och möjligheter för svenska företag.

2.

Den andra utmaningen är att alltför få små- och medelstora företag exporterar. I dag finns helt nya möjligheter för mindre företag att exportera. Tack vare den tekniska utvecklingen och internationaliseringen, kan även ett litet företag med rätt produkt sälja sin vara på den internationella marknaden. Men när det kommer till små- och medelstora företags internationaliseringsgrad i form av att bedriva utrikeshandel, presterar våra små- och medelstora företag relativt väl jämfört med EU-genomsnittet, men jämfört med länder i vårt närområde ser vi att vi presterar sämre än Tyskland och påtagligt mycket sämre än Danmark.

Eftersom många av de nya jobben tillkommer i små- och medelstora företag är det oerhört viktigt att dessa också ökar sin export. Studier pekar på att små- och medelstora företag som börjar exportera också ökar antalet anställda.

3.

Den tredje utmaningen är att svensk export i för liten utsträckning består av varor och tjänster högt upp i värdekedjan, som bidrar till jobb och tillväxt och därmed säkrar vårt välbefinnande. Ju högre upp i värdekedjan vår export ligger, desto mer lönsam är den. Tjänstenäringarna har blivit allt viktigare för tillverkningsindustrin och bidrar till att skapa värde i förädlingsprocessen. För att säkra tillväxten och jobben behöver en större del av exporten utgöras av varor och tjänster högre upp i värdekedjan.

4.

Den fjärde utmaningen för svensk export är den tilltagande protektionism som vi ser i efterdyningarna av finanskrisen. Sverige är ett frihandelsvänligt land som står upp för en fri och rättvis världshandel. För den svenska regeringen är det viktigt att riva handelshinder samtidigt som vi står upp för miljön, löntagarnas intressen och människors hälsa. Den aktuella förhandlingen mellan EU och USA om ett handels- och investeringsavtal, TTIP, kan komma att skapa världens största regionala frihandelsområde. Tillsammans står EU och USA för cirka hälften av världens BNP och för en tredjedel av de globala handelsflödena. TTIP – när det väl är färdigförhandlat – kommer att tjäna som modellavtal för kommande frihandelsavtal runt om i världen. Regeringens målsättning är att nå ett så ambitiöst resultat som möjligt för att stödja tillväxt och sysselsättning utan att

skyddet för miljön, löntagarnas intressen och människors och djurs hälsa försämrats. Därför är det viktigt att TTIP blir ett djupt och omfattande avtal som respekterar demokratiskt fattade beslut.

Att utveckla handelsrelationerna med andra delar av världen står högt upp på den här regeringens agenda. Därför har våra internationella resor ett tydligt fokus på att öka Sveriges export.

Sverige har inte råd att låta exporten stå tillbaka. Den är alldeles för viktig för jobben och tillväxten i vårt land. Därför påbörjar vi nu arbetet med en ny exportstrategi som ska ta sig an de alltmer spännande utmaningarna för den svenska utrikeshandeln. Vi tror dock inte att en nationell exportstrategi är en angelägenhet enbart för politiker och tjänstemän på regeringskansliet. Därför kommer Sveriges nya exportstrategi att utformas tillsammans med landets företagare. Arbetet påbörjas nu och vi kommer att bjuda in företrädare för näringslivets olika delar för att tillsammans arbeta fram den strategi som ska fungera som en vitamininjektion för den svenska exporten.

Debattartikel från Näringsdepartementet, Utrikesdepartementet

G20 stänger ute fattiga från handel

Publicerad 28 januari 2015 Uppdaterad 02 april 2015

Dagens industri 28 januari 2015

Handel är ett kraftfullt verktyg för att skapa ekonomisk tillväxt, främja sysselsättning och minska fattigdom. Tillgång till exportmarknaderna är absolut nödvändigt för att kunna utnyttja den fulla potential som handeln erbjuder. För Sverige spelade handeln en viktig roll när vi omvandlades från ett av de fattigaste länderna i Europa till dagens välfärdsstat.

En ny studie som regeringen har beställt visar en mycket nedslående utveckling. Samtidigt som de minst utvecklade länderna inser betydelsen av handeln i sin kamp mot fattigdom, fortsätter den rika världen att sätta käppar i hjulet genom nya handelshinder.

Studien visar att antalet protektionistiska åtgärder från G20-länder, vilka svarar för nära 90 procent av världsekonomin, ökade efter finanskrisen och att detta slagit hårt mot de fattigaste ländernas export.

Mer specifikt skulle de minst utvecklade ländernas export ha varit 22 procent större om inte G20-länderna infört nya handelsbegränsande åtgärder. Dessa åtgärder drabbar de allra fattigaste.

2012 var biståndet till dessa länder cirka 51 miljarder dollar, samtidigt förlorade de cirka 47 miljarder dollar i uteblivna exportintäkter på grund av protektionism. Detta är särskilt anmärkningsvärt då G20 sedan länge har kommit överens om att inte införa protektionistiska åtgärder som svar på krisen.

Ska G20 vara trovärdigt kan medlemmarna inte samtidigt bedriva en politik som bromsar fattiga länders möjligheter att ta del av världsmarknaden för sin utveckling.

Resultatet av studien visar vikten av att Sverige fortsätter att vara den starkaste rösten för fri och rättvis handel. Vi kommer därför i dagarna att presentera studien för Turkiet, som nu innehar ordförandeskapet i G20.

Handelspolitik tillsammans med åtgärder inom andra politikområden, till exempel bistånd, kan stärka bidraget till en mer rättvis och hållbar utveckling för alla. En samstämmig politik för utveckling är grundstenen i Sveriges politik för global utveckling, PGU.

2015 är ett viktigt år för beslutsfattare runt om i världen. Ett antal högnivåkonferenser hålls gällande klimatet, post-2015-målen och utvecklingsfinansiering.

Vår förhoppning är att studien kan sätta tyngd bakom argumenten för fri och öppen handel så att världens fattiga inte stängs ute och att de kan använda handel som ett effektivt verktyg för att bekämpa fattigdomen.

Studie som e-bok: "Throwing Sand In the Wheels: How Foreign Trade Distortions Slowed LDC Export-Led Growth"

Debattartikel från Näringsdepartementet

Så vill vi förändra det statliga riskkapitalet

Publicerad 22 oktober 2014 Uppdaterad 24 juni 2015

Dagens industri 22 oktober 2014 I morgon presenterar regeringen sin första budget. Vi föreslår att det statliga riskkapitalet riktas om för att i högre utsträckning tillgodose kapitalförsörjningen till företag i tidiga skeden, skriver näringsminister Mikael Damberg.

Sverige har en regering som sätter jobben främst. Vårt mål är att Sverige ska ha lägst arbetslöshet i EU 2020. Och detta ska styra den ekonomiska politiken såväl som näringspolitiken. För att nå målet måste det skapas fler jobb och fler måste jobba.

Men regeringar skapar inte nya jobb. Nya jobb skapas i nya och växande företag. Regeringens uppgift är därför att hela tiden göra det lättare att starta företag, att expandera, exportera och anställa fler medarbetare.

Sverige har ett relativt gott företagsklimat. I dag startas många nya företag. Men de kan bli fler och fler företag behöver också kraft att växa, exportera och anställa. Därför behövs bättre finansieringsmöjligheter, både i form av riskkapital och i form av lån, vid såväl uppstart som expansion.

Goda ramvillkor och tydliga regelverk, såväl för de aktörer som tillhandahåller kapital som för de företag som är i behov av kapital, är avgörande för en väl fungerande kapitalmarknad. Sverige har en väl fungerande banksektor och lånemarknad samt en väl utvecklad riskkapitalbransch när det gäller utköp av mogna företag.

Men utbudet av privat riskkapital har minskat under flera år. Särskilt för tillväxtföretag i tidiga faser. Tidiga skeden i företagens utveckling präglas av

hög risk, värderings- och informationsproblem samt långa ledtider till kommersiell bärighet. Det gör att marknaden sällan kan eller vågar satsa kapital på egen hand. Företagsidéer och affärsmöjligheter riskerar att gå om intet. I förlängningen skulle detta därmed innebära att Sverige blir mindre innovativt, tappar i konkurrenskraft och att arbetstillfällena går förlorade.

I budgetpropositionen i morgon föreslår regeringen, med stöd av Vänsterpartiet, att en del av det statliga riskkapitalet riktas om för att i högre utsträckning tillgodose kapitalförsörjningen till företag i tidiga skeden. Verksamhetsinriktningen för det statliga riskkapitalbolaget Fouriertransform, vars uppdrag i dag är att stärka det svenska industriklustrets internationella konkurrenskraft, ändras.

Fouriertransform har ett kapital på 3 miljarder kronor och får nu ett nytt uppdrag som är tydligt inriktat mot sektorer där det råder brist på privat kapital.

Bolagets verksamhet ska inriktas på att, direkt eller indirekt, investera i små till medelstora företag i tidiga skeden som präglas av relativt stora kapitalbehov och långa ledtider.

Fouriertransform ska vara ett komplement till marknaden och agera tillsammans med andra finansiärer.

Bolaget bör också sträva efter samordning med övriga statliga aktörer på riskkapitalområdet samt med Energimyndigheten som också jobbar med att kommersialisera energiteknik.

Regeringen har för avsikt att ändra verksamhetsinriktning för Fouriertransform. Det är viktigt att stärka insatserna för företag i inkubatorer och säkra ytterligare kapitalförsörjning till företag i tidiga skeden.

Inkubatorerna är en viktig verksamhet med fokus på affärsidéer med stort kunskapsinnehåll och stor tillväxtpotential. De är en mycket gynnsam jordmån för innovatörer som vill utveckla sin affärsidé. Jag har själv besökt flera av Sveriges inkubatorer och science parks, Medicon Valley och Ideon i Lund, Mjärdevi Science Park i Linköping, Science City i Kista och Inkubatorn i Borås för att nämna några.

Inkubatorerna känner sina innovatörer väl och har därmed en god möjlighet att värdera affärsidé och risk. Större möjligheter till finansiering i tidiga skeden kan därför ge goda förutsättningar för fler företag att växa vidare och

etablera sina lösningar på marknaden.

De steg som regeringen nu tar genom att stärka finansieringen i tidiga skeden och i kommersialiseringsskedet av nya produkter och tjänster är viktiga delar i en väl fungerande kapitalmarknad. Detta är centralt för att jobbskaparna, de nya och växande företagen, ska få bättre förutsättningar att utvecklas. Och för att Sverige ska ha EU:s lägsta arbetslöshet till 2020.